

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Legatus Apostolicus, Sev Concionvm, De Iohannis
Baptistae, Magni, Adversus Incestum reliquaque peccata
Herodis, Libertate, Notae**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1612

Echo Concionis XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56132)

tem, summi Clerici, Sacerdotes?

Sed de his crastino latius & diligentius. Sunt enim ista talia, vt in ipsis totius panē Christianæ nostræ Religionis cardo versetur.

3. Vel ratione causa.

* 3. *Causa propter quam*, vt si grauitè læsus &c. At vinxit, occidit Herodes Iohannem, quia seruare, & saluare cupiebat. Nocere benefico, an non peccatum transcendens omnia? *Dixeritis maledicta cupula, cum ingratum dixeris*, ait ille.

Quam transcendens sit peccatum ingraticudo, vel indè ditce, quod olim seruatum Dis vindicandum.

Deinde, tota causa, Herodias. *vinxit propter Herodiam*, virum quem sciuit sanctum, propter nimis notam meretricem &c.

ECHO

CONCIONIS XXIV.

THEMA. *Adiecit tamen tandem Herodes hoc super omnia. Ipse enim misit, ac tenuit Iohannem, & alligauit eum, & inclusit in carcerem, propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui, qua duxerat eum. Luc. 3. Marci 6. Matth. 14.*

Facta repetitione vtitata, sic propositum;

Dicendum hodie mihi	}	1. <i>An iniuria hac in Iohannem, fuerit peccatorum eorum ab Herode commissorum maximum;</i>
		2. <i>Non licet Herodi cuiuscuque, similia in Clericos exercere;</i>
		3. <i>Quid de Constantiniana denotacione sentiendum. AVE.</i>

I.

An iniuria hac in Iohannem, fuerit peccatorum eorum ab Herode commissorum maximum.

Quandoquidem (Auditores &c.) adeo notanter vocat Euangelista noster crimen quo Herodes, post alia tam multa, Baptistam, per satellites comprehendere, tenere, alligare &c. ausus est, crimen super omnia, omnibus

nibus supereminens, & transcendens, vti reuera fuit; nihil nocuit, & nos hodie adijcere, velut auctarij vice, aliquid super omnia quæ heri diximus, & sumptis velut ocularibus, propius videre, an merito ista Herodis in Iohannem iniuria, cæteris Herodis eatenus peccatis, sit censenda criminofior.

Imò magnum multiplexque erit vnus huius opere pretium.

Qua concionis huius utilitas.

* 1. Laicus enim deinceps nihil insolentius aget, Clericus nihil insolens patietur; eritque sic opus Iustitia. pax. Isai. 32.

* 2. Stoicos philosophos longissimè delirasse adparebit, quum peccata omnia paria esse censuerunt. Cic. in Parad.

* 3. Confiterit etiam sic vobis, à quibus maximè peccatis sit cauendum.

* 4. Ad quos quasi Lydios lapides Virtus & probandæ &c.

Peccati iugiter grauitas spe-ctanda, & c. Tabula Decalogi, contra quam sit; Obiectis; Damni quantitate.

Spectanda grauitas peccati, i. ex ordine tabularum &c.

* I Tabula Decalogi, & quasi eius quota pagina aut folio; an scilicet contra primam, an contra secundam decem Legum vel paginam, vel tabulam; deinde etiã, contra quotam tabulæ cuiusque legem peccatum sit.

Sanctiora enim præcepta in primam tabulam, nimiram quæ Deū, quæ religionem & diuina spectant, velut in propriam classem coacta sunt; minora, quæ Homines, & hominum inter se societatem & humanam caritatem, in secundam.

Rursum, in eadem tabula sanctiora priorem locum; minora, posteriorem sunt sortita.

Itaque sanctioris tabulæ, & in ea prioris legis violatio, fuerit tanto intolerabilior.

* 2. Obiectis; an in Deum ipsum, an in hominem; an in ipsum hominem, an verò in personas ipsi coniunctas, an in res tantum peculij ipsius.

2. Ex obiectis;

* 3. Damni quantitate, magnumne an paruum, vnicum ac multiplex, spirituale an corporale, priuatum an publicum &c.

3. Damno;

Bbb 2

Que-

Querenti igitur, utrum grauius, non sanctificare Sabbathum, an parentes non honorare, aut uxorem vel seruum proximi concupiscere; responderi possit, secundum tabulas, Sabbati violationem excedere, quoniam lex Sabbati prima tabula, leges reliquorum in secunda continentur.

Secundum obiectum verò, blasphemia fuerit crimen grauissimum, quia recta in Deum militat.

Secundum damnum, homicidium fuerit blasphemia grauius, quia hæc nihil adimit Deo, nec enim Deum verè lædit, qui Deum vel decapitat, vel euulserit abusu militari; illud autem homini adimit bonum, quo nihil post Deum & virtutes, haberi carius potest, vitam ipsam.

Pellem propelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua, quod videre est in captiuis, qui totis læpè patrimonij vitam redimunt, & libertatem. *Iob. 2*

Sunt etiam damna inter se comparanda, Præiuræ an publicum, Spiritale an corporale &c.

Grauius enim ille deliquerit, qui *orbis patrem, orbique maritum*, occiso scilicet bono Principe, abhulerit, quam qui vni mulierculæ virum, & vni proli parentem suum.

Item grauius, qui animam vnã adimit cælo, quã qui vnũ hominem mundo. Homicidium tanto est grauius, quo vtilior Reip. est aut Ecclesiæ, qui tollitur.

Subindicat paraphrasis Chaldaica, de cæde Abelis ad Cainum ita loquens; *Vox sanguinis generationum, quæ futura erant succedere de fratre tuo clamant coram me de terra.* *Gen. 4.*

Quo autem plura, ex his tribus, in peccatum vnũ confluerint, hoc fuerit illud enormius æstimandum.

Si verò vnũ in vno fuerit, videri possit ex æquo & bono, grauius peccatum illud esse censendum, à quo maius damnum.

Ad istos ergò quasi Lydios lapides hanc Herodis in Iohannem iniuriam nunc (si placet) examinemus.

Ac primò quidem notandum, non à medici hoc Herodis peccatum simpliciter super omnia, & transcendens omnia peccata huius mundi, facta & infecta; sed dumtaxat secundum quid (vt scholæ loquuntur) & comparatè, vt scilicet cum alijs Herodis eatenus peccatis, vel ad Critolai libram, expenditur.

Herodis hoc peccatū transcendere cetera, vñ intelligendum. i. Respectu tabularum,

* j. *Tabulas* ergò spectamus? Tum Baptistæ cædes, quia recta est contra secundam tantum, qua dicitur, *Non occides &c.* non fuerit grauiissima culparum Herodis, admisit enim aliquas grauiiores, si tamen meminissis quas ex Chrylostomo nuper memorabam Conc. i. huius operis pag. 13, vbi, inter cetera, sic aiebat ille aurei oris Concionator; *Herodes profanauit templum, Sacerdotium sustulit. . . corripit quidquid erat Religionis, quod Legis. . . quod fidei*; quæ manifestè in primam tabulam videntur militare, contra amorem Dei, contra honorem sanctissimi nominis eius, contra omne Sabbatum, contra omnem Religionem. His nemo Atheus, non Diagoras, non Dionysius ipse, peiora forsitan potuerit.

Ordinem verò præceptorum eiusdem tabulæ spectabimus? tùm cædes Baptistæ fuerit *super omnia* Herodis peccata, ea scilicet quæ in tabulam secundam hæcenus perpetrârat.

Primum enim secundæ tabulæ præceptum *Honora Patrem &c.* tunc violauit. Patrum enim nomine, etiam Doctores, & Magistri benè viuendi (vt heri dixi) censentur.

* *Adde*, pluries tunc ab eo tabulam eandem violatam.

Præceptum enim eius Secundum *Non occides &c.* post alios iam multos occisos, iterum violauit. Grauius enim omnino est, *bis ad eundem*, vt est in prou. Relapiones in eosdem, morbos periculosiores.

* *Item*, In reliquis peccatis suis, posteriores secundæ tabulæ Inges violarat.

Sextum enim *Non mæchaberis*, rapta Herodiade violauit; & paulò antè, decimum, *Non concupisces domum proximi tui, nec desiderabis uxorem eius, cū hospes*

in eiusdem & hospitæ suæ & fratris amorem exar-
rat.

Septimum *non furtum facies*, cum populum ex-
actionibus iniquis, obprelerat.

Sed his omnibus ordine prærit præceptum *non occi-
dendi*, quod hic violavit. Ergo cædes Baptistæ, punctum
transcendens omnia.

2. Obie-
ctorum;

* 2. *Obiectorum* mensura, metiri volumus peccata
Herodis: etiam sic, erit aliquod ipsius peccatum ma-
ius cæde Baptistæ.

psal. 50.

In Deum enim recta peccavit, cum (vt Chrysosto-
mus nunc aiebat) *profanauit templum*, *Sacerdotium
sustulit... corruptit quicquid erat Religionis* &c. vt ob
hæc merito dicere potuerit illud, *Tibi soli peccaui, &
malum coram te feci*, &c. petebam, cum hæc agebam.

Obliquè autem atque indirectè tantum in Deum,
cum Baptistam cædebat, ferebatur.

Cum *Sacerdotium sustulit*, forsitan aliquos Sacer-
dotes vexando, amouendo dignos, indignos, & non
veros successores, pretio, prece, aut aliter promouen-
do (vt fit): & forsitan nonnullos occidendo &c. Tum,
si digniorem ordinem Sacerdotum facimus, quàm Pro-
phetarum, de quo pauculis postea etiam disputabi-
mus; grauius peccauerit, Sacerdotem vnum occiden-
do (si quem occidit) quam Iohannem Prophetam,
quem non putem in Sacerdotum classem (quamuis
Zachariæ Sacerdotis fuerit filius; Sacerdotem enim
nec tunc faciebat, etsi aptabat, filiatio, sed vnctio); re-
ferendum.

(Vbi no-
tandum,
Sacerdotè
videri di-
gniotem
propheta,
& Ratione
Sacrificij),

Sacerdos autem cre-
di possit Propheta
dignior, & ab

- 1. Sacrificio,
- 2. Loquendi ordine,
- 3. Vnctione,
- 4. Origine.

* 1. *Sacrificio*, quod est actus Religionis summus,
non autem sic Prophetia; imò Prophetia eò tantum
instituta, vt ritè colatur Deus, ac religiosè sacrificetur.

Sed eligibilior est, & dignior finis, ijs, quæ sunt ad
finem. *Aristot. 3. Top.* Ergò.

* 2. Le.

* 2. *Loquendi ordine.* Scriptura enim, cum simul de utrisque loquitur, Sacerdotes Prophetis prænomi-

2. Prælati-
onis,

nat. Vbi enim neutros lædi prohibet, Sacerdotes primum deinde Prophetas memorat; *Nolite inquit tangere Christos meos*, id est Sacerdotes, *Et in Prophetis meis nolite malignari.*

Deinde ibidem vel adtingi tantum vetat Sacerdotes; in Prophetas vetat malignari, quod plus aliquid importat. Non vult tantum in Sacerdotes, quantum in Prophetas auferri.

* 3. *Vnctione.* Ungebantur enim exterius quoque Sacerdotes uti & Reges ipsi, non verò etiam Prophetæ, nisi ritus tantum, oleo seu gratia Spiritus-Sancti præconfortibus suis.

3. Vnctio-
nis,

At certum, inter omnia cultui diuino in templo dicata, sacratio est, quæ vnctione Deo consecrata sunt, quam quæ simpliciter huc collata, & deuota.

* 4. *Origine.* Sacerdotes enim nõ aliud, quàm ex electo semine Aatonis, ac tandem etiam ex regio cū Aatonis permixto, creabantur; Prophetæ etiam ex bubulcis, ut Amos, ex pastoribus ouium, ut Dauid &c.

4. Origine
nis)

Ut non ex quouis robore Mercurius apud Gentes fiebat, sic nec, apud Iudæos, ex quouis tribu & familia Sacerdos.

Denique, ut se habet sanctitas ad eruditionem, & vir doctus ad virum bonum, sic ferè Sacerdos ad Prophetam.

Sed sine controuersia Sanctitas eruditioni antefertur, & omnium calculis vir bonus etiam rudis literarum, Sapientissimo cuique, sed hoc tantum, antefertendus est. Ergò & Prophetæ Sacerdos.

Itaque, si propterea præferimus Prophetæ Sacerdotem; ad spectu obiecti, cædes Baptistæ non fuerit peccatum transcendens reliqua omnia Herodis peccata, sed ipsa sublatio Sacerdotum.

Sin contra Sacerdoti Prophetæ præferendus, rectè ex des Iohannis plus quam Prophetæ, etiam ad spectu obiecti, transcendens peccatum adpellaueris.

Prophetā
autem di-
gniotem
Sacerdote
s: Ratione
Legatio-
nis nobi-
lioris.

Et certē sit, qui aestima-
re possit Sacerdote pro-
phetam digniorem, ab

1. Legationum nobilitate,
2. Agendi modo,
3. Sanctitate maiore,
4. Praesidio.

* 1. Legationum nobilitate. Sacerdos enim Legatur
est hominum ad Deum; Propheta autem, Dei ad ho-
mines.

Hinc de Iohanne nostro alius Iohannes; *Eius homo
missus à Deo. Ioan. 1.*

De Sacerdote ita D. Paulus; *Omnis Pontifex ex ho-
minibus assumtus, pro hominibus constituitur in vi, quā
sunt ad Deum, ut offerat dona, & Sacrificia pro peccatis.
Hebr. 5.*

*Eccl. 4.4. Ecce Sacerdos magnus qui in diebus suis pla-
cuit Deo, & in tempore iracundia factus est reconcilia-
tio.*

De Propheta seu Concionatore idem Paulus; *Pro
Christo legatione fungimur, ad homines scilicet.*

De Pseudopropheta Dominus ipse per Prophetā
*Ipsi currebāt, & ego non mittebā eos, ut subaudias veros
Prophetas, diuinitus mit ti solere.*

Sed videntur Legati nobilitari magis à termino à
quo, id est, ab eo qui mittit, quam à termino ad quē,
id est, ab eo ad quem mittuntur, cum non huius, sed
illius, id est mittentis personam induant, atque susti-
neant, & ferē pro mittentium, non verò pro eorum,
ad quos mittuntur, dignitate, tractentur.

*Cic. orat. contra Rullum insinuat, Grane est inquit
nomen imperij Legatorum sc.) id etiam in leui persona
peruinciscitur, propterea quod vestro, non suo nomine a-
busuntur.*

Quis non censet nobiliorem, ceteris paribus, eū,
qui a Pontifice Romano, aut Imperatore Germaniae,
ad nos cum potestate Legati à latere mittitur, quam,
qui à nobis ad eōdem ipsos destinatur?

Nos ab illis missos, ut ipsos ipsissimos penē ve-
neramur; Illi à nobis ad se destinatos, pro arbi-
trio.

Ab illis missi, dicunt, aguntque pro imperio eorū,
qui

qui se miserunt; missi verò à nobis ad ipsos Pontiff. aut Imp. quam possunt modestissimè.

Precantur Legati Populorum; Pontificum, Imperatorum imperant.

Ergò Prophetarum, qui à Deo ad nos mittuntur, dignitas maior, quam Sacerdotum, qui à nobis ad Deum.

Nam quid est homo compositus à Deo?

Quæ hominum, à quibus Sacerdotes ad Deum destinantur, ad Deum, à quo Prophetæ ad homines mittuntur, collatio aut proportio?

* 2. Agendi modo. Sacerdotes enim orant tantum apud Deum, pro populo; Prophetæ, vice Dei, populo imperitant, & minantur.

ij.
Mo di pro-
cedendi,

Sacerdotes, quæ hominum sunt legati, quid nisi supplices? Prophetæ, quid minus quam Iudices?

Vtutem dignitatem maiorem spirat, precibusne agere, an mero imperio? Supplicarene, an ferre sententiam?

* Item; Sacerdotes vota & verba, quibus orent, ipsi concipiunt ut plurimum; Prophetis sua, quibus cum hominibus agant, à Deo ipso dictantur. Ore quidè illi suo, sed nil nisi verba Dei loquuntur.

Jerem. 1. *Ecce dedi verba in ore tuo*, ait Dominus. Ex. ad. 4. Moysi tergiversanti, ne adiret legatus ad Pharaonem, de libertate populi Israël, *Perge*, inquit Dominus, *& ego ero in ore tuo doceboq; te, quid loquaris.*

Ibidem: Eidem Moysi, *Ego ero in ore tuo, & in ore Aaronis.*

Christus ipse discipulis suis, non ut Sacerdotibus, sed ut Prophetis seu Concionatoribus, *Non vos estis qui loquimini (inquit) sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis.*

Hinc passim receptum, ut Prophetiæ omnes, & Conciones etiam nostræ miscellorum peccatorum, appellentur, sicut verè sunt, *Verbum Dei.*

Et Prophetis in vfu sic sæpe exordiri; *Verbum Domini*; vel, *hac dicit Dominus, Et scietis, quod os Domini lo-*

ni loquutum est &c.

Dauid ipse ingenuè facetur; in suis, nihil suū; *Lingua mea calamus scribæ, velociter scribentis.*

Et D. Paulus; *An experimentum quartus eius, qui loquitur in me Christus?*

Quid Christus ipse? *Doctrina mea, non est mea.*

Sed plus dignitatis habet, hominem honorari alloquio & verbis Dei, quàm apud Deum agere verbis hominis. Ergò.

ii. **Sancti-**
tas maio-
ris. * 3. *Sanctitate maiore.* Ferè enim sanctior fuit, atq; austerior vita Prophetarum, quàm vet. legis Sacerdotum.

Sacerdotes & Leuitæ, vt plurimū vxorati; Prophetæ, vt filij Prophetarum ferè calibes.

Sacerdotibus satis vacare immunditia, vt ritè sacrificent, & preces concipiant; Prophetas plus aliquid deceat, nempe multà sanctitate, & exemplo præire, quò alios vocant, si cum fructu sunt dicturi.

iii. **Præsidij.)** * 4. *Præsidio.* Vt neuter possit violari, Prophetæ tamen minimè iure Legatorum.

Legati enim hominum ad homines, iure Gentium, sancti, & ferè tam inuiolabiles, quàm aræ ipsæ, iusque illud, etiam inter bella & hostium tela, incolu-me seruabatur. *Vide Alex. ab Alex. libr. 5. Gen. Aruum c. 3.*

Immodò, vt aræ ipsæ, pro asylo sunt ad se perfugientibus; sic Legati sæpè (vt, etiam apud Turcam, Legatus Regum Galliarum) & eorum violatio cum ab hominibus, tum a Deo ipso, semper grauissimè vindicata.

* *Ab hominibus* quidem. Hanon enim Rex Ammonitarum, cum missis ad se à Dauide Legatis consolatoribus de Patris morte, rasilset per ludibrium partem barbæ dimidiam, & vestes eorum medias, vsque ad nates, præcidisset, conscientia delicti tanti, liberi mens coëgit exercitum semel & iterum, sed bis, Deo quoq; vlciscente, à Dauide superatus est. *2. Reg. 10. & Paral. 19. & 20.*

Romani M. Aemilio Lepido, & L. Flaminio Coss. L. Minutium, & L. Manilium, Chartaginensium Legatis, quod manus his intulissent, per Feciales dedendos curauerunt. *Valer. Max. lib. 6. c. 6.*

Idem Romani, cum cognouissent, Legatos ab urbe Apollonia Romam missos à Q. Fabio & Cn. Proponio Adilibus orta contentione fuisse pulsatos, continuo eos per Feciales Legatis ipsis dederunt, addito ijs Quaestorem Brundisium vsque, nequam a cognatis deditorum iniuriam paterentur. *Idem ibid.*

Philippi Macedonis de hac re censura talis extat, epistola ad S. P. Q. Atheniensem, inter opera Demosthenis; *Cum ceteris omnibus, inquit, Praconem & Legatos violare impium videretur, tum vobis imprimis. Certe quum Megareses Antihemocritem sustulissent, tanta iracundia populus exarsit, ut eos mysterijs prohiberet, (nota lector, etiam Ethnicis aliquam excommunicationem vsitatam) & in monumentum iniuria statuam ante portas erigeret.*

Cum Paulus quidam Constantinopolitanus Patriarcha, Constante Imp. haeretico fretus, Sedis Apostolice Legatos variè in Insulas relegaret, hoc eius scelere commotus Pontifex Martinus Tuderrinus, coacto Romæ Concilio 105. Episcoporum, eum condemnauit. *Brev. Rom. 12. Nouemb. Caduceatores* (scribit aliquis autor bene doctus) *vel verbo violare nefas est. Vnde Cato dicebat, Caduceatori neminem hominem nocere: & Eustathius cerycus à κύδους vocat.* Vincentius Lupanus lib. 1. de Magistratibus Francorum tit. Heraldi.

*Caduceator
gall. vn
Ambas-
sadeur
de Paix.*

* *A Deo. Lacedæmonij, cum Xerxis Legatos, contra ius Gentium, occidisset, peste grauissima tandem afflicti sunt, dum, suasu oraculi, Bules & Spertches (vel, vt alij vocant, Buris & Spertis) ad Xerxem spontè ierunt, suam ipsorum immolationem paci Patriæ, à Xerxe postulantes, quos tamen Rex, virtutem admiratus, domum illælos iussit reuerti. *Plutarc.**

Scob. ser. 2

rom. 2. moral. de Apoph. Lacedam. & Scob. serm. 1. et Theſeo.

Exaggerando ita Christus olim exclamavit: *Ierusalem, Ierusalem, quæ occidis Prophetas, & lapidas eos, qui ad te missi sunt, Legatos Dei Patris & meos, & Quid: Etiam Cui Legatio ipsa mortis causa fuisse, eius monumentum maiores Romanorum exſtare voluerunt, ut in bellis periculosis obirent homines Legationis munus audaciâs, ut Cic. Philipp. 9. initio.*

Lar Tolumnius Rex Veientium, quatuor Legatos populi R. Fidentis interemit: quorum statua steterunt, usque ad nostram memoriam, in Rostris, iustus bonos, ait idem ibid.

Ac merito quidem Legati sacrosancti (senſo meo) Nam alioqui quis vsus linguæ & rationis humane, hominum cum hominibus, externis, & iam irritatis interſe?

Quis alioqui, à ferino & armato bello, redeundi modus ad alterum illud hominum, quod geritur per diſceptationem?

Quis colloquijs, de captiuis redimendis, hostiendis, de pacibus, de fœderibus, de bello, de prælio, aut inducijs locus?

Inſinita, sine Legatorum tuta coitione, atq; interminata bella homines paterentur.

Maximè autem illi sacrosancti, qui pro Deo, & Christo, legatione funguntur, Prophetæ, Concionatores: ita, ita Concionatores.

Nolite (inquit Dominus) *tangere Christo: meos id est Sacerdotes; & in Prophetis meis nolite malignari, ne contumelijs quidem afficere illos audeatis, ut sic videas velle Deum, Prophetas esse inuiolabiliores ipsis Sacerdotibus, cum minus sit conuitiari, quam tangere aut ferire, Conuitia in Prophetas & Concionatores, pænè blasphemiarum.*

Sed Iohannes noster quis? *Propheta, & plus quam Propheta, responſo Christi.*

Iohannes, Legatorum Dei celeberrimus. *Fuit homo missus à Deo. Ioan. 1.*

Iohannes Legatus; & Christi Regis ipsius, cuius erat Legatus, consanguineus; homo, quo inter natos mulierum nondum surrexerat maior. Matth 11

Ergo, & ratione obiecti, his admissis, peccatū Herodis in cæde Iohannis, fuerit peccatum transcendens reliqua omnia eius generis, etiam eadem Sacerdotū Molaiorum.

* In cæteris plerisque peccatis, directè laferat tantum Homines merè homines, exactionibus, vi, rapinis, raptu Herodiadis &c. indirectè, & obliquè Deum, qua Legislator erat, quem legibus eius violatis contemnebat. (Sic enim peccantes in fratres, & percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccaverunt. ser. 16. de te ait Apostolus, ideò scilicet, et quia membra Christi verbis facti sumus; Quomodo enim non peccas in Christum, qui Domini peccas in membrum Christi? ait Augustinus, & quia longè ante lex Christi, de pusillis non scandalizandis, violatur med. &c.)

At in Iohannis violatione, peccabat in hominem pænè semi deum, vt sic dicam, propter dignitatem Legati Dei, & pænè rectè ipsam Dei Opt. Max. maiestatem lædebat, quam in Legato violabat.

Si verum dixit Veritas, quum dixit de Iohanne, Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista, cædes Iohannis fuit peccatum super omnia, & transcendens eadem & Sacerdotis, & Prophete, & Hominis cuiuscunque, infra Christum & Mariam, accedens ad granditatè peccati à Iudæis commissi in Christi crucifixione, ratione obiecti.

* iij. Damnum verò spectabimus? Eriam sic cædes Baptista verè peccatum super omnia, & transcendens reliqua Herodis vniuersa.

3.
Damnum,

Alibi enim, in bona humana, & hominum dumtaxat; hic in bona ipsa Dei, animas scilicet ipsas, inuolabat.

Aristotelis censura, quod est diuturnius stabiliusque, dignibilis est eo, quod minus huiusmodi: & quod per se, eo quod est per accidens: & quod melioris proprium, eo quod prioris: & finis, eo quod est ad finem: & duorum, id quod propin-

*propinquius est fini: & cuius finis melior est: & cuius finis
quens est minus bonum, vel minus malum: & id est
plura bona: & quod eo tempore magis valet: & quod in
omni tempore, vel in pluribus est vtilius: & id quod pro-
pinquius vel similis bono: & id, ex quo nulla malitia
sequitur, eligibilis est. Aristot. lib. 3. Topic.*

Ergo contra eligibilioris damnosior est tractata.

Sed Iohanne quis melior, aut maior, aut tota Ga-
lilee in dno orbi vniuerso vtilior? Quam multos, nil
cædes præuertisset, fuerat Christo generaturus?

*Vox sanguinis generationum, qua futura erant succi-
dere de fratre tuo, clamant coram me de terra. Genes. 4.
iuxta interpretationem Chaldaicam.*

Quis Christo, fini omnium nostrum, vel similior,
vel prior Iohanne Baptista?

Ipsissimus Christus pænè censei potuit: & cam-
non à Iudæis, (excluso Iesu, & Christo ipso) pro
Christo receptus est.

Vt Mutius nobilis ille Romanus, bono Porcena
Regis, in cuius mortem coniurarat, iam sicam in
manu, strictam, paratum neci, tenens, vnum ex put-
puratis, forsitan ipso Rege (vt sit) purpuriorem, Re-
gem putauit, & pro Rege ipso occidit: sic Iudæi, in-
commodo Christi, quantum in ipsis fuit, in Baptista
nescio quid, quod oculos magis perstringeret, ocu-
los inuidia iam tum caligantibus intuei, Baptista nos
regni (quod Iesu Christo debuerunt) decepti tot vit-
tutibus Magni Baptiste detulerunt.

An ea parua laus Baptista, Primoribus Iudæorum
Christum potuisse videri?

Mementote & laudum eius, à me superius, primis
concionibus, congestarum.

Ergo, Herodes, illo vno violato & caeso, patrum
peccatum cætera transcendens, ad spectu damni, quoniam
am, Baptista sublato, extremo damno Rempub. affe-
cit. In illo, pænè Christum ipsum occidit.

Comparemus huic damna cætera distinctius, & il-
bet.

Adulterans cum Herodiade, Herodiadem impi-
am

T. Luicæ
decad. 1.

mis honore ac salute ſpoliabat; *Quid enim ſalui eſt mulieri amiſſa pudicitia?* aiebat caſta Lucretia.

Philippum fratrem, ſua vxore, & fiducia frontis ſine rubore vbique adtollendæ; Liberos eius matre, ſed quali? atque his omnibus, paucis tamen numero, hæc aut ſimilia damna tùm inferebat; in Rempubl. verò peccabat non ita multum, niſi obliquè valdè, quòd ſe exemplo peſſimo audacem illam ad paria faciebat, quòd (vt dixi nuper) turbis & bellis regna implebat, quòd Deum ſibi ſuiſq; irritabat &c.

At Bapuiſtam vnum iſtum occidendo, & ipſis illis omnibus nocebat; & Deo, cuius legationem abrumpebat; & Chriſto, cui ſuum Præcurſorem tollebat; & toti Reip. cui in tantis viarum ambagibus ſuum præitorem, & ducem in cælum, trucidabat, cui ſuam lucernam & facem, in tantis tunc aui illius tenebris adedò neceſſariam, extinguebat.

Ipe enim erat lucerna ardens & lucens, & Phar° quidam errabundo populo.

Paraui lucernam Chriſto meo. pſal.

Non erat quidem ille lux, ſed vt teſtimonium perhiberet de lumina. Iohan. 1.

Ipe Lucifer quidam, ipſe ſtella Solis prænantia.

Populus Iudæorum qui tùm ambulat in tenebris, vidit in Bapuiſta lucem magnam.

Ipe Mercurius quidam erat, & viarum index certiffimus.

Ergò cùm Herodes Iohannem hunc vnum in carcerem rapiebat, occidebat, tanto Iudæos damno afficiebat, quanto qui Solem hunc illis è mundo ſuſtulſer.

Nemo (Herodes) nemo accendit lucernam, & ponit eam ſub modio, ſed ſuper candelabrum, vt luceat omnibus qui in domo ſunt. Luc.

Tu autem, ô Rex, Iohannem quatuor parietum anguſtijs includendo, quid niſi publicam lucernam diuinitus datam ſub modio abſcondebas, inuidus & publici boni oſor nequiſſimus?

Noli

Noli Diogeni, noli populo tuo *umbram* facere *Alexander*. Vide Laert. lib. 6. de vit. Philof.

Itane, quia oculi tui *caligauerunt*, nec poteras videre *lucernam* antequam *extingueretur*: imò, quia *sicut* *ethiorax* in domicilio, lumen Solis non ferebas, etiam publico damno tantam facem subprimere & extinguere debuisti?

Quia ambulare, & deduci in viam mandatorum Dei nolebas, hominem, qui homini omni comiter monstrabat viam,

Et lumen de lumine accendebat suo, a te interfectio-
portebat?

Compara
tionis
ostensa
quã recip.
damno li
exdes a
puita.

O scelus verè transcendens! ò peccatum verè *super omnia*: Adiecit verè *et*, hoc *super omnia*, a damni magnitudine.

Fingite enim (Auditores) si totus mundus in tenebris plusquam Cimmerijs, vel Ægyptijs, versaretur, & ignarus viarum omnium esset, ut quondam *liræ* *litarum* populus vagus & profugus in deserto, interitum verò Deus totæ tantum misertus, vel novum quendam Solem, vel carbunculum & lapidem ignitum vel columnam ignis, vel stellam inusitati splendoris (ut quondam tribus Magis) vel multorum finalium facem immitteret, vel hominem lucera hæc cominodissima instructum, & insuper viarum omnium peritissimum, ducem destinaret; Si quis contra malecolus, & illam facem extingueret, & illum ducem occideret, quanto ille vobis damno Remp. adfectisse videretur?

Tanto planè ac maiore etiam Herodes Iudæam vniuersam affecit, cum Iohannem tenuit atque interfecit.

Periculosius enim *ambulare in tenebris* animi, quam corporis, id est, in ignorantia credendorum, agendorumque versari.

Vel (si mauultis) fingite hortulanum, aut agricolam aliquem nouum, & nouarum frugum, nouæque agriculturæ inuentorem, qualis quondam Noctus ille magnus fuit, & (ut Ethnici fabulantur) apud Iamã

in Italia Saturnus, & alibi Ceres ipsa, ad eos populos, qui hactenus glande, herbis, ac panè sentibus ipsis pascabantur, quòd nescirent neque extirpare noxia sarricando, neque plantare salubria, diuino dono aduentasse, sine inuidia, & gratis, vniuersam artem & fruges nouas omnibus communicaturum; Illum autem ab vno nescio quo, publici boni osore, priuato odio, non nisi publicè artem docere, non sarrite, non ferere, non seminare &c. sed teneti, sed occidi; vestra fidem, quod scelus occisor ille, vobis Iudicibus, videretur admisisse?

Imò claritùs; Fingite in Rempublicam aut exercitum quèmpiam fame plus quàm Saguntina laborantem, diuina prouidentia venisse Inlitorum, commeatus omnis generis abundè importanteri, nolle autem Praetorem castrensem, priuatim in Inlitorum iritatus, Inlitorum horreum aut officinam aperire, frumenta venalia prostituere; imò iubere includi, vinciri, & cum suo commeatu in Oceanum mergi, fidem vestra, vos non hoc Praetoris scelus scelera omnia transcendens adpellaretis? Opinor.

Sed ager Iudæe quàm antè Christum & Iohannem incultus? Spinetum atque vretum fuit.

Iudæi tùm glande & corticibus arborum, & noxijs pascabantur.

Liteta occidente à Scribis Pharisæisque nutriebantur.

Ventrem implebant siliquis quas porci manducabant. Luc. 15.

Propemodum fame publica non panis & aqua, sed audiendi verbum Dei populus laborabat. Paruuli petierunt panem & non erat qui frangeret eis.

Petentibus panem erant, qui lapidem darent; & proprio, scorpionem.

Si comedere libet, dic vt lapides isti panes fiant. Matthæi 4.

Horulani nouus Iohannes fuit, Propheeta & plus quam Propheeta. Matth 11.

Constitui te hodie super Gentes & super regna, & uellas & destruas, & disperdas, & dissipas, & dissipas, & plantas. Ierem. 1.

Iohannes Baptista, magnus Infitior, de longi-
nam uerbi Dei, & comitatum omnem salutis impetans. Praeibis enim ante faciem Domini... ad dandum scientiam salutis plebi eius, in remissionem peccatorum u-
rum. Luc. 1.

Herodes contra, Baptistam & peritissimum hu-
tulanum uetat sarrire, euellere, plantare &c. & e-
dem potentem Infitiorem uetat panes, facinam, su-
monta, tritici mensuras, uenum dare, uetat libere pro-
dicare, tenet, vincit, occidit, Galilaeis & Iuda-
is reliquis interim tantum non fame tabientibus.

An non igitur merito peccatum Herodis Baptistam
occidentis dixerimus, peccatum super omnia, transgredi-
ens & transcendens, omnibus altius?

Ille tunc ducem, ille tunc pastorem, & nutritium
ille tunc vitam Reip. tollebat, cum Iohannem tolle-
bat e medio.

Cum Prophetam hunc unum tollebat, multos tol-
lebat, qui pluiquam Propheta erat, qui unus multo-
rum instar erat, qui terminus Prophetarum erat. *Lex
enim & Prophetarum usque ad Iohannem.*

Iam non est Propheta, & nos non cognoscat amplius.
Non putatis Auditores) tota tum Iudaea concla-
matum, ulularumque (nisi forte metu tanti Tyranni
missirandum dumtaxat fuit) quod olim a populo
in Archaia, cum S. Andreas in crucem raptaretur, *Red-
de nobis hominem sanctum, pium &c.*

Et uerò non putant Herodiani nostri, si quando
paria in patres faciunt, pariter in Deum & Rempubl.
peccare?

Non credunt illi, Reipublicae clarigationem, &
res suas clarissime repentium populorum clamo-
rem (etsi non audiunt ipsi) aliquando tamen ad De-
um usque ascendere, dicentium, *Redde nobis homi-*

nem sanctam, pium &c. bonum Concionatorem nostrum &c.

Vobis Legisperitis, quia tulistis clauem scientia, ipsi non introistis, & eos qui introibant, prohibuistis. Luc. c. 11.

Non timet impropria illa, quae olim de D. Gregorio ad Anglos emillo, Pontifici Benedicto qui miserat, Romani turmatim adclamarunt, Petrum offendisti, Romam destruxisti, quia Gregorium dimissisti? Ex Ioan. Diac. lib. 1. c. 23. de eius vita.

Nolite, nolite tangere Christos meos, id est, homines mihi consecratos, & in Prophetis meis, id est (ait Vatablus) verbum meum populo meo annuntiansibus, Legatis meis, nolite malignari, vel (vt quidam) ne malefaciatis, tenendo, calumniando, eiciendo, & quae cursum praedicationis ipsorum sistendo.

* Quid, quod forte etiam Herodes plus sibi obfuit, in Iohannem, quam, in Deum ipsum, offendendo?

Herodi ipsi cadē quam in commoda.

lo Climaci sententiam audiamus; Quamuis, inquit, ex natura sua grauior sit culpa, contra Deum, quam contra hominem peccare: aliquo tamen modo dici potest, periculosius esse contra Patrem spiritualem, quam contra Deum delinquere. Si enim peccatis nostris Deum ad iram prouocamus, Patrem habemus spiritualem, qui (vs fecit Moyses, quando populus Deum ad iracundiam concitauit) precibus & sacrificijs nobis reddet Deum placatum. Si autem Patrem offenderimus spiritualem, quis nos cum Deo reconciliabit, atque cum eo? Io. Climacus c. 4.

* Denique, an non peccatum, super omnia, & transcendens, quo adfectauit, atque effecit, vt coaucto deinceps tanto Doctore conticescere, & nemine deinde paria ausuro, ne paria propter paria pateretur, in perpetua veri & salutis ignoratione versaretur?

In ignorantiam cerē Theologi dicunt peccatum periculosissimum.

Ac meritò quidem. Nam qui vitentur mala, aut adpetantur bona, nisi cognita? Qui curentur morbi, quos æger ipse nesciat?

Ignorantiarum autem pessima illa est, quæ affectatissima.

Affectatissima illa est, quæ docendi potentem & libentem, docere prohibet, qualis ista Herodis fuit. Ergò.

An etiam est vilius ignorantia rerum salutarium turpior aut nocentior, quam rectorum?

Vt non sit mundo tam incommodum, stellas simul omnes obscurari, quam Solem obtenebrescere; sic Reipubl. perniciosius, Regem esse ignorantem, quam quosuis è plebe.

Ergò eminenter transcendenterq; peccavit, qui vit ignorans viveret, vivere noluit Doctorem suum.

II.

Non licere Herodi cuicumq; similia in Clericis exercere.

Quod Susanna olim, id ego nunc meritò vituparim; Angemuit Susanna & ait: *Angustia sunt mihi vobis, si enim hoc egero, mors mihi est: si autem non egero, non effugiuna manus vestras. Sed melius est mihi, absque opere, incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini.* Daniel. 13.

Coarctor enim ego nunc nimis. Herodis hoc crimen, quod adiecit super omnia, id est, scelus illud magnitudine & mole transcendens cetera, quod in Iohannem, tantum Dei ministrum, perpetravit, hinc imitatur, trahit, ac pænè (vt videtis) cogit, me adversus Herodianos nonnullos feridò dicere; isthinc verò terret, pænèque silentium dicturienti imperat & ipsorum, & eorum, qui vel opinione decepti ipsis fauent, vel studio recularum suarum & spe promotionis ad maiora, conuiuere & ipsi volunt, & ab alijs conuiuendum putant, tùm multitudo, tùm potentia.

Illicet obruimur numero; ita Dissimulatum, Adulatorumque nunc plena sunt omnia.

Ecclesia-
stæ boni
perplexi-
tas. quan-
tat;

Si ne Hercules quidem contra duos, quid ego pygmaeus contra tam multos?

Angustia profecto sunt mihi undiq.

Si enim dixerò liberè, & stylo Iohannis, quo hactenus soleo delectari, *Non licet tibi habere uxorem*, id est, usurpare ius & ditionem fratris tui, mors mihi est; si tacuero, non effugiam manus Dei.

Cum Iustino martyre dixerim; *Ego quidem insidias & sustinuarium expecto à quopiam, qui alicuius sit nominis, vel ab ipso etiam Crescente insipiente, arrogat: a quippe magis, quam sapientia amanti.* Niceph. libro tertio c. 22.

Expecto vel hoc, vel calumnias certas, vel silentij indictionem, & ut *absque Synagoga* faciant me &c.

Erit fortè & qui sic optet, ut est apud Plautum; *Vellem me in anginam verti, ut huic ancilla faucibus præoccuparem.*

Nouatorem aliqui, popularem, & rerum nouarum studiosum adpellabunt, dicentq; *commouet populum, incipiens à Galilæa usq; huc.*

Audaculum alij & præfidentem, qui vel solus, vel cum valde paucis, conet consuetudini inueterata obfistere, aut putem multis iudicio & constantia vnus antecere.

Et: amici mei & proximi mei fortè aduersum me steterint.

Si autem non egero, neque aduersus vim Herodis, & Laicorum pro aris & sacris pugnauero, non effugiam manus Dei, in quas incidere adeo horrendum est.

Quid faciam, aut dicam, cum venerit ad iudicandū Deus? Iob.

Obijciet, *erubuisse me coram hominibus & Maiestatem & causam suam*; ita meritum me quoque, ut vicissim me coram Patre *erubescat*, & deleat causæ suæ desertorem.

Id est: cisse me in pugna summè necessària, atq; ordinem ceterasse, & vexillum ipsum; & quidem cam-

po tam aperto, locique opportunitate ad fortiter agendum prouocante.

Curatorem diuinorum reum tutelae peraget.

Obijciat, me quoque (alioqui haecenus parum mei sollicitum) vel tandem cum plerisque, *vinere*, id est, *desimulare didicisse*; silentium venale habere, & cum Demosthene non tam anginam, quam argyranchense argenti morbum pati.

An paruae angustiae istae Auditores?

Sed melius mihi est, absque opere alio malo, incidere in manus vestras o Herodiani, si qui hic adestis, aut relatu hic dicta audituri estis, quod Superi faciunt! qui peccare dicenda tacendo, atque Ecclesiae causam deleterendo, in conspectu Domini.

Nondum ille Boskhiertum nouit, qui metu vllotuiuscunq; putat veritatem proditurum.

Malo veris offendere, quam placere adulando. Seneca in prou.

Sed cur mihi timeam, qui in vrbe tam Catholica disputo?

Causa nihil timendi. Cur timeam de his agens, sub Rege Cleri & Sacerdotij protectore?

Illi timeant, qui Geneuae, qui sub Henricis Angliae Octauis rediuius, hanc lyrae fidem adtingunt.

Quamquam si pericula vlla essent, cur illa timeam in causa tam pulchra?

Preciosa mors illa & gloriosa, quae pro aris focisque subitur.

Nihil politicè timendum, ne dum caelum custoditur, terra amittatur, vt Atheniensis ille aiebat.

Nec fit sine magno periculo facinus magnum & memorabile.

Responsum obiectionis. Difficilia, quae pulchra. Igitur audeamus. Nouatorem ergo adpellabunt? At nihil nouat, qui antiqua in usum reuocare conatur; Illi potius nouatores, qui veteri Ecclesiae vsu exploso, nouum adduxerunt.

Antiquarium vocabunt dictionis antiquae studiosum,

sum, nouatorem vindicem morum antiquorum? Aut illum ferent, quidam etiam laudabunt; istum scenis theatrisque explodent?

Verbisne, an *Moribus antiquis res stat Romana virisque?* Eonius apud Cic. lib. off.

Moribus antiquis, opinor) vt Lipsius, heu! quondam meus dicere solebat, & *Prisca fide*, vt Schoppius meus Romæ nunc vsurpat, salua constar omnis Respublica.

Quam voueo, vt *Mulæ* renascantur, quæ nunc cecidère, cadantq;

Quæ nunc sunt in honore!

(inquam) magis, quam vocabula. Horat. in Arte. Præfidentem ergo vocabunt, qui inueteratum iam morbum curandum aggrediar: & a quo curari, qui ægi sunt, nolunt?

Quintilius quidam *si defendere delictum, quam vertere, malles,*

Nullum ultra verbum, aut operam insumebat inanè. Horat. in Arte.

Quid igitur tu frustra, post tam multorum Æsculapiorum irritos conatus?

Quid tu vnus ac solus, aut cum paucissimis contra globum tam ingentem, si non aliter sentientium, certe dissimulantium? *Vis vnus digito monstrari, & dicier hic est.*

Eiusmodi de me, aut in me sermones torquebuntur.

Quidni? Ita sc. Thomæ illi Moro Deus bone! quætor vitol in iudicio pro Catholica quoque stanti, inquitbat Cancellarius; *Ergone tu vir melior aut sapientior haberi vis, quam omnes simul Episcopi, Abbates, reliquiq; Ecclesiastici, quam tota Noli illius, quam cuncti Sacerdotes, quam Concilium integrum, quam vniuersum denique regnum?* Sanderus libr. 1. de Schism. Angl. fol. 141.

At non ego solus (Auditores) non ego solus. *Reliquit etiam nunc, & in hac causa sua sibi Deus septem milia virorum, qui non curauerunt genua ante Baal.* 3. Reg. 19. Rom. 11.

Muli filij disertæ magis quam eius quæ habet virtutem. Sterilis peperit plurimos, & quæ multos habebat filios, infirmata est.

Superfluit adhuc aliquis Azarias Sacerdos, & cum eo Sacerdotes Domini octoginta, viri fortissimi, qui restant Regi Ozia, & dicant Non est tui officij Ozia. Paral. 26.

Quod Thomas Morus aliquandò, in re non dissimili, Cancellario in iudicio respondit, id nunc ego pro uno Episcopo, quem vos vestra opinio habetis, mihi facile sunt centum, quæ ex illorum numero, qui inter Divos sunt relati; & pro vestra Nobilitate, habet nobiliorem confessum Martyrum ac Confessorum; pro unico etiam Concilio (quod quale extiterit, Deus optime novit) habeo omnia Concilia generalia; annis ab hoc mille celebrata; & pro hoc uno exiguo regno vestro, habet pro me Galliam, Hispaniam, Italiam, ceteraq; præcipuas Christiani orbis imperia. Sanderus vbi sup. pag. 147.

Multi, de eadem re, olim & dixerunt, & scripterunt, & nunc quoq; multi multa; imò verò iam pede multo pro hac re libentes mortui.

Quid igitur solitatem illi meam criminentur?

Sed esto. Nemo hæcenus fuerit, aut nunc sit huius causæ patronus.

Sapiendi
vt pauci;

An quia propè vnus solusq; erat Horatius Cicles, qui eo bello, quod Porfena Hetruriae Rex, pro Tarquiniorum restitutione, in Romanos gerebat, cum Ianiculum iam captum videret, cum hostes iam in urbem irruentes, reliquis omnibus adtonitis, & in fugam versis, duobus tantum comitatus, hostium impetum tantisper est remoratus, donec pons Sublicius a tergo solueretur, idcirco aut in campo Martio lapidatus, aut minus a suis aut posteris honoratus: Imò verò iusto hinc laudatior.

Q. Mutius Scaevola vt passim laudatus, qui vnus solusq; & primus, ex trecentis forsitan conuatis, ausus ad Porfenam in castris suis ferendum, accedere!

Daniel vnus solusq; fuit & iuuenis, cum à senum sententia

sententia adpellauit, Susannamque paratam morti, eripuit, Iudices vero ipsos morte multauit. Daniel 13.

Jonathas vnus solusque coram Saule Rege & Patre, contra Saulem Regem Patremque, Dauidis innocentiam aperte defendit. 1. Reg.

Jonathas, Iudæ Machabæi frater, cum parua manu aduersus exercitus regios pugnans, desertus à suis, & cum duobus tantum reliquis, reparauit bellum, auertit hostes, fugientes suos ad societatem reuocauit triumphi. D. Ambr. lib. 1. Off. c. 41.

Qui soli gesserunt miranda, mirabiles.

Vnus solusque Dauid fuit, & valde adolescentulus tum est contemptus, quum carnem illam & loquentem Philisthæorum turrim, & quasi sedem belli Goliathum, in funda & lapide in nomine Domini, in oculis trepidantis exercitus, expugnauit. 1. Reg. 17.

Vnus solusque Samson fuit, & mandibula tantum abni armatus, cum tot simul Philisthæos trucidauit, Iudic.

Vnus solusque Hercules fuit, cum orbem monstris inauditis, & solo nomine terribilibus, repurgauit.

Vnus, ac pene solus Camillus fuit, cum Romam iam bultum factam, & Capitolium auro iam a Romanis victis redemptum, de manu Brenni & Gallorum victis insultantium, ferro liberauit.

Vnus solusque fuit Leo Magnus, cum Atilam cognomento flagellum Dei, iam iam cum suis Romæ imminentem, oratione non modo stitit, sed & in Panoniam, quæ nunc Vagaria est, redire persuasit.

Vnus solusque Iohannes Baptista fuit, qui Herodius ausus est tacentibus vniuersis, dicere, Non licet tibi habere uxorem Philippi fratris tui.

Vnus solusque idem eundem, corripere ausus est de omnibus malis quæ fecit.

An enim forsitan solus Iohannes vel sciebat vitam & acta Herodis, vel solus peccata ea esse intelligebat, solus casuum Conscientiæ tunc peritus, vel solus tunc vivebat Concionator? Scilicet.

Multi tùm haud dubiè & æquè oculati & nasuti, &

Doctores, & Iurisperiti, & Concionatores; tamen Baptista vnus solusque corripuit.

An idcirco minori cum laude? Imò tanto maiori, sentio meo.

Est est victoria paucorum de multis, & pusillorum de potentibus, tanto glorioſior atque integrior, quo pauciores ex ea aliquid decerpunt: & si vinci in tali pugna contingit, a multis paucos, a corpulentis macilentos &c. vinci, victis minus pudendum.

Quid? Etiam vna & sola mulier Hebraea fecit confusionem in domo Regis Nabuchodonosor, & Holoſernem illum orbis tunc terrorem, Assyria militiæ ducem, suo sibi gladio iugulauit. *Iudith. 14.*

Deo atque facile saluare in paucis imò nullis, atque in multis; & atque in funda & lapide, atque in ballistis & vastis molaribus.

Non legistis quomodo olim perſequebatur vnus mille, & duo fugarent decem milia?

Non meministis, vt vocula illæ EGO SVM aciem illam totam in dorfum strauerit?

Non legistis: *fugietis, nemine perſequentes* Nescitis & Panicos esse terrores, atque ipsos multum pro iustis posse?

Debet, debet vnusquisque rectissimam sententiam dicere, tametsi solus in ea singulariſq; futurus sit: nec enim ad eum pertinet rei exitus, sed consilium & suffragium optimum. Cic. Philipp. 11.

Non sequeris turbam ad faciendum malum: nec in iudicio, plurimorum acquiesces sententia, vt a vero deus. Exod. 23.

Loquendum scribendumque vt multi; sapiendum vt pauci. *pro. 11.*

Vt neque Hercules, neque Daniel nos simus, certe tam viri de sideriorum bonorum, quam Daniel esse possumus; tam ad domanda vitiotam monstra, & homines exleges & legirupiones castigandos, a Deo vero missi sumus, quam Hercules ipse, a suo falso loue, ad monstra feratum, & Tyrannos reprimendos.

Viri boni, ac heroicè generosi pectoris est, in causa aliqua

aliqua bona, sed ab omnibus panè deserta, dicere;

Duxero, miles ero;

Duce me, me milite, solus

Bella geram, vt panè puer scripsi, in Houdano Cæsarimontano.

Vir fortis
quid dicat in ar-
duis.

Et, Ipse Eques, Ipse Pedes, Signifer, vnus, ero.

Vt nihil proficiam, tamen in magnis si non sat est
(vt quidam ait) certè multum est, voluisse.

Omnibus bonis in rebus, conatus in laude, effectus in
casu est. Et sicut ad panam sufficit meditari puniendā, sic
ad laudem, satis est conari pradicandā. Apuleius li. 4.
Houdorum.

In reicta sententia, ne victa quidem causa vituperanda
est. Cic. Philipp. II.

Causa victa aliquando placuit etiam Catoni. Lu-
canns.

Saltem, forsitan conatu isto, etsi nunc irrito, forti-
ores adhuc somno obpressos, quasi speculator quidā
excitabo, & ad aliquid vel tandem hic audendum v-
nus multos conglobabo, vt eoitioe facta vis Hero-
diana repellatur.

Quod anser Romanis, ne suum Capitolium cape-
retur, quod gallus Petro, ne latius peccando progre-
deretur, fuerunt, id forsitan gallicinio hoc meo bonis
fuero, vt euigilent, hucque aduigilent.

Erit forsitan (atque vtinam non vnicus sit.) qui &
hoc dicat, Turpe est non Isocratem quidem, sed Ho-
crate longè inferiorem pari dicere; me autem tace-
re; merum & elinguem loqui tacere discretissi-
mos.

Vt vt sit, stat sententia, contra Herodianam vim
dicere, clarigate, & clarissimè iura ac dirionem Ecce-
sæ matris hodiè de manu vsurpatorum, ratione repe-
tere.

Hæc mea militia est, gerimus, qua possumus, arma. O-
uid. lib. 1. Fast.

Nolite timere pueri, filius grex. Luc. 12.

Atys scilicet Cretæ Lydorum Regis filius mili-
te Cy-

te Cyriam Graeci patris iugulum ferro stricto pete-
re clarè exclamarit, patris mortem auerterit, quia
Athenis matris vixisset; ego Ecclesiae filius, alibi mihi
mè matris, illa vim ab Herode patiente obtulisti
Non ita. *Herodus lib. 1.*

Igitur dexteras iam iam, rationum colluctatione,
conteramus.

Si quis ergò nunc quoque Herodes seruos expedi-
at, ad tenendum, ac ligandum Iohannem, & carcerem
continendum; sciat Herodes, se ea a seruis exigendis
serui sciant, Herodi hic parendo, sese valde peccare.

Sunt Potentibus certè imperandi metæ, sunt sub-
ditis & parendi.

D. Greg. & habetur 2. q. 7. Admonendi. *Admonendi
sunt subditi, ne piores quam expedit, sint subditi, ne cum
frudent, plus quam necesse, hominibus subditi, compellatur
vicia eorum venerari.*

Misit Herodes, qui Iohannem caperent, miltitum &
alij nonnulli.

Sed, vt qui Herodi hic paruerunt, non omnino im-
munes à delicto, sic nec cæterorum in similibus ad-
ministrati.

* *Item*, Nemo ex Christiano in Ethnicum degenerare,
sine culpa capitali, potest;

Sed Ecclesiae decreta conuellere, aut contra ipsa
militare, est in Ethnicum degenerare;

Qui enim Ecclesiam non audit, vel censuram Christi,
sic tibi sicut Ethnicus & Publicanus. Ergò capitaliter
delinquit, qui Ecclesiae decretis resistit.

Sed conuellit quod Siluester Ecclesiae caput
ipidem decreuit, nempe *Ut Laicus Clerico non inferret
crimen. Ne Clericus apud profanum Iudicem causam
diceret; cum Baptista quispiam ab Herode captus, vi-
citur &c. Ergò.*

* *Item*, Legum illarum minimè violandarum, quae sunt
maxima, antiquissima, & de Sacris.

Sed Priuilegiorum Clericalium quatuordecim à
Ber. enumeratorum, quae & enumerat Card. in Clemen-
tina

Potestas
imperandi
est circum
scripta.

Apologie-
tica pro
Clericis.

tina prima, de vita & honest. Clericorum, hoc primū;
Quod non continetur coram Iudice seculari. de foro cō-
peten. si diligenti & antiquissimum, quia iam tum
saltem a tempore Sylvestri sunt, imò à priscis Roma-
nis, apud quos soli summi Pontifices Vestales delin-
quentes flagellabant, infodiebant, contumaciam pri-
uatorum magistratuū vindicabant &c. Ergò.

*Plut. to. 3.
vit. in
Numa.*

Item, De similibus idem iudicium;

Sed Panormitanus in c. Episcopus de præben. dicit
*Omnia privilegia militum congruentia Clericis, habent
Clerici.* Milites autem cum delinquant, ad alium Iudi-
cent non trahuntur, quam ad Prætozem Castrensem,
aut Ducem.

Ergò nec Sacerdos, si delinquet ad alium, quam
Ecclesiasticum Iudicem, trahi potest.

* Item, Ut se habet, filius ad Patrem, Discipulus ad
Magistrum, seruus ad Dominum; sic Laicus ad Sacer-
dotem;

Sed Liberi non sunt Iudices parentum, nec Disci-
puli suorum Magistrorum, nec serui Dominorum.
Ergò.

Quis vultu immutato ferat Patrem liberis suppli-
cem esse, aut sub securi ceruicem truncandam daret
Suaserit filio Iudici in causa paterna, vir quiuis æqua-
bilis, tam ne iustitiam deserat, quam ne Patri parum
deserat, officio tantisper cedere, alium subrogare.

Iosephum adhuc puerulum dumtaxat somnium
fratribus ita referentem, *Vidi per somnium quasi Solem
& Lunam, & stellas millecim adorare me. increpauit Pa-
ter suus, & dixit, Quid sibi vult hoc somnium quod vidi-
sit. Num ego & Mater tua... adorabimus te super terram?
q. d. vt fratres decere possit; cetè id Parentes dede-
ceat.*

Nos Sacerdotes laicorum parentes, *adorabimus te,
Herodes laice, super terram?*

Quis ferat, Magistrum à discipulis virgari, vt
occidit illi Faliscorum Ludimagistro? *Plutarch. in Ca-
millo.*

Quis seruos contra Dominos audiat?

Mais.

Maiores nostri in Dominum de seruo queri noluerunt, non quia non posset verum inueniri, sed quia videbatur indignum esse, & Domini morte ipsa tristius. Cic. orat. pro Milone.

Accusauit me seruum tuum, seruus meus, ait Mithi boleth de Siba seruo suo, quasi rem indignissimam questus. 2. Reg. 19.

Elinguem ac mutum seruum pingi, atque esse expediat.

Rara est in Dominos iusta licentia. Senec.

Sed quis dubitet Sacerdotes Christi, Regum, & Principum, omniumque fidelium, Patres & Magistros cogit. Decret. p. 1. dist. 69. § 9. ex epist. Gregorij ad Heraclium Metensem Ep.

Ergo miserabilis insania esse cognoscitur, si filius Patrem, Discipulus Magistrum sibi conetur subrogari, & iniquis obligationibus illum sua potestate subigere, à quo credit non solum in terra, sed etiam in coelis se ligari posse & solui. Decret. ibid.

Filiorum Belial est, velle suos sibi Patres subpliciter esse.

Aegyptiae arrogantiae est, velle Dominam Sacram ancillari, ancillam Agar dominae suae dominari. Genes.

Bestialis imbelliae est, parere affectibus rationem. Præposteritatis extreme, à plauastro aut curru, boues trahi, gallinam gallinaceo præcinere.

* Deinde, Aphorismus est Iurisperitorum, non habere imperium parem in parem, naturæ certè conuenientissimus.

Verbi causa: Non potest Gallorum Rex in vita Regis Hisp. vt Iudex inquirere, vti necesse, in illius.

Iure optimo questi sunt Catholicissimæ illius Heroïnæ Mariæ Stuartæ Scotorum Regiæ ministri, propter de Elisabetha Anglorum Regina, quod in Mariæ vitam, actaque in maritum secundum quasi Iudex competens inquerere auderet, nouoque & pessimo exemplo, post 19. aut 20. annorum carcerem, Angliæ capite

capite multandam decernere. *Vide martyrologium eius gallicum.*

Fratrum Geminorum vnde quaque parium neuter in alterum quidquam rectè vsurpat.

Sed (vt demus, quod tamen non damus, esse in militante Christi Ecclesia duo tribunalia prorsus separata, non inuicem subordinata, Ecclesiasticum, & Laicum) credo non erit adeò effrons Catholicorù quicquam, qui si Ecclesiasticum tribunal Laico superius digniusque ferri nolit, saltem par nõ velit confiteri.

Ergo nec sic quoque Laico tribunali vllum ius, in Ecclesiasticum.

Non Iudex in Iudicem.

Imò nec vbi pares sint Iudices, possit eorum alter quidquam in subditos alterius, & fori non sui, decernere.

Sententiam à Iudice non suo latam, prorsus nullam, vel a binulis cantatur.

Etiã Pilatus ipse, vt Iesum Galilæum subaudiit, & fori Herodis, ad Herodem illum mòx remisit. Falcem in messem alienam & regiam, noluit Prætor Pacis amans immittere.

Sed non sunt Clerici, fori Laicorum; suis Dominis, suo foro stant aut cadunt.

Placet (inquit Honorius Imp.) clementia nostra, vt nihil commune Clerici cum publicis actionibus habeant, vel ad Curiam pertinentibus, cuius corpori non sunt annexi.

Ergò nihil potest Laicus Iudex in capita Ecclesiastici fori, id est in Clericos, durius constituere.

Sed paritate tribunalium contenti non sumus, præferri Ecclesiasticum Laico oportere cõsemus, vti mòx multis confirmabo.

Ergò, si ne paris quidem in parem vllum imperium est; valdè is fallitur, qui inferioris in superiorem aliquod esse putat; peccatque sanè grauissimè, si cum obstinacia tuetur, *Maiorem & sacram sedem posse ab inferiore iudicari.*

Numquam, nisi noua oracula cælitus dabuntur,

Maior

Tribunal
laicum,
laico au-
gulius.

Maior seruiet minori. Genes.

Non seruiet, inquam, iure & lege, armis aliter fortasse, inter quæ silent leges.

* *Sed negas fortassis, homo tenuit Catholicæ, & parum Christiane) maiorem Laico Sacerdotem, aut tribunal Ecclesiasticum Laico maius esse.*

Ego contra adfirmo, & iam mecum (opinor) sentires, si quæ in mea nuper ARA COELI concione p. 2. pag. 132. 133. 134. 135. & seqq. scripti, vel legisses, vel audisses.

Illam ignorantiam, nunc quoque, ut à tua in meam venias sententiam, adijciam quædam, forsitam illis patria, aut meliora.

Gelasius ergo Pap. ep. ad Anastasium, & habere Decret. p. 1. dist. 96. § 9. *Ambrosius (inquit) in suis scriptis ostendit, quod aurum non tam preciosus sit plumbo, quàm regia potestate sit altior ordo Sacerdotalis.*

Nicolaus Papa ad Micha. Imp. Satis euidenter, inquit ostenditur à seculari potestate, nec solus profus, nec ligari Pontificem, quem constat à pio Principe Constantino.... Deum adpellatum: cum nec posse Deum ab hominibus iudicari manifestum sit.

Auorat Deus, Domini, ut fraterculus aliquis inducat Deos terrenos: vos estis Iudices Regum & Cesarum, et olim magnus dixit Constantinus. Vos à nullo iudicandi estis, præterquam à solo Deo: dixit, scriptisque calentes aliquandò magnus ille Cor. Musius familiaris meus, conc. in Dom. 2. post Pascha.

Deus (aiebat ad Episcopos Constantinus) vos constituit Sacerdotes, & potestatem de nobis quoque iudicandi: & ideo nos à vobis recte iudicamur: vos autem non potestis ab omnibus iudicari: propter quod Dei solius ius expectate iudicium &c. Vos nobis à Deo dati estis: Deus, & conueniens non est, ut homo iudicet Deos, sed ille solus, à quo scriptum est: Deus stetit in Synagoga Deorum &c.

Si non est Sacerdotum laica potestate altius, cui Sacerdotum genibus Reges collo submittunt: Videtur Regum collo & Principum submitti genibus Sacerdotum, & exosculatis eorum doxiris, orationibus eorum credunt se iudicari.

se communi. D. Ambr. lib. de Sacerdotali dignit. c. 2.

Imò, cù Reges atque Imperatores, non dexteram magni Sacerdotis, sed beatos pedes d' amtaxat sedentis, stantis, iacentes ipsi & prostrati, b' sculantur?

Cùr Carolus V. Imp. semper Augustus, & Dominus quondam noster, & nostras, Clementis VII. pedè tam obedienter, religiosè, ac deuorè est aliquandò osculatus; cur alij tam multi pari dignitate paria pari dignatione?

Vter maior, qui sedet, an qui iacet? qui Iudici similior est, an qui Subplici?

Cùr Philippus II. Rex quondam noster, & hæres **Sacerdotes à Philippo II. Hisp. Rege, vt honorati,** paterna gloria, cum permittat totius Orbis Nobilibus, ac Vasallorum Dominos (quibusdam Principibus, Ducibusque exceptis, quos Latine Magnos & Magnates dicere possis, Hispanicè **LOS GRANDES** vocant) coram se stare nudis capitibus; Sacerdotes magna pietate mòx iubet capita tegere, & postea loqui, nec sinit regia sua manui oicula figere, cù carere illam porrigere soleat osculandam? Notate (Herodiani) notate vestri quondam Regis in tanta potentia, de Sacerdotij celsitudine, non verbo, sed facto, censuram.

In Hispanijs, Duodecimviritus ille illustrissimus sacri regij Consilij Philippi eiusdem II. quid? Illorum ipsorum minister, qui ordinandis omnibus p'fectus est, si forte quis rogatus ad illum accedit, quærit ex eo sicne sacris initiatus? Si esse dixerit, mòx sedere, tegere caput, & vices suas loquendi honorificè expectare iubet; atque hoc etiam, si feria sexta contingat, qua Maiestas ipsa Philippi II. solebat Concilio interesse.

Cur Constantinus Imp. iam olim fecerit, quod sic ipse de se ait: *Tenentes frenum equi ipsius Syluestri sc. pro reuerentia B. Petri, S' ratoris officium illi exhibuimus.* **A Constantino Magno quomodo.** Superavit se. votum impij Aman, pro se (vt putabat) Assuero, seu Artaxerxi, Regi ita consulentis; *Homo, quem Rex honorare cupit, debet indui vestibus Regis, & imponi super equum, qui de sella Regis est, & accipere regium*
Ddd *disde-*

diadema super caput suum, & primus de regibus Principibus ac tyrannus teneat equum eius, & per plateam civitatis incedens, clamet & dicat, Sic honorabitur, quemcumque voluerit Rex honorare. Esther. 6.

Non enim dumtaxat primus regionum Aulicorum, equum S. Sylvestri tenuit, sed primus Regum, ipse Imperator. *Decret. p. 1. dist. 96. §. 14.*

Tanti sunt Sacerdotes Evangelici, Christi ipsius institutione; sunt, Christianorum dedicatione, sunt, Constantini donatione.

Baptif-
mus sub-
ijcit om-
nes susci-
pientes
Rom.
Pontifici,

Vti electione populorum, Reges creati, maiores princeps sunt illis ipsis, qui electione sua ipsos Reges creaverunt; & ut sceptrum & imperia in populos, nec ad eos pertinent, quibus ea populi ipsi mera ac pura donatione contulerunt, nulla repetendorum eorum relicta potestate; sic Pontifex Romanus (vt Christiana donationem siueam) Christianis omnibus superior dicitur, tum quia per Baptismi susceptionem, omnes atque Parvi & Magni Christo atque Ecclesie nomina dederunt, Deo sub capite visibili Romano servandis, tum & minimum quia Christianorum omnium tunc Imperator Constantinus B. Sylvestro & successoribus se semel Imperiumque verbo & signo subiecit.

Item ipsa
deditio
Constantini.

Constantini certe decretum tale est: **BEATO SYLVESTRO.** & omnibus successoribus eius de praesenti tradimus Palatium Imperij nostri Lateranense, domum diadema, videlicet coronam capitis nostri: simulque Porphyrium, necnon superhumerale, videlicet lorium quod imperiale circum dare assolet collum: verum etiam chlamydem purpuream, atque tunicam coccineam, & omnia Imperialia indumenta: conferentes etiam & Imperialia septera, q. d. Pontificem Sylvestrum, & quemlibet eius legitimum successorem, meum & totius mundi Imperatorem dico & volo, & si non esset, creo, atque illi imperium meum abdo, quod si deinceps gesserit, geram sub ipso. *Decret. p. 1. dist. 96. §. 14.*

Ergo, si Pontifex est Imperator Imperatoris ipsius, ab ipso.

ab ipso Imperatore liberrimè renunciatus; an non est quous Laico tribunali tribunal Sacerdotale sublimius?

Consuetudine vstitatissima sit, vt si quispiam Rex societatem aurei velleris Burgundia Ducis ingrediat, deinceps capiti societatis illius, et si alias ipso minori, subdatur.

Et si quis titulotenus Episcopus, præbendorū causa, collega Canonicorū fiat, in capitulo ipforum, subest instar cæterorum Capituli Præfecto, quæ Canonicas, sic Reges Põtifici saltem subiant, qua Christiani.

Leontius quidam olim Tripolis Lydiæ Episcopus, natione Mylas, ex ijs qui Istrum accolunt, vir tantus, vt Regulam Ecclesie vulgò vocarent, quanto esset Sacerdos Laico altior, illustrissimo facinore demonstravit. Quodam enim tempore Concilio indicto, cū Eusebia Constantij vxor, superbia elata, ab Episcopis adoratetur: solus eam adulationem alpernatus, domi mansit. At illa irritata, & animo inflammato, mittit ad eum ex postulatū, pollicitationibus etiam hominem alliciens, Se, Ecclesiam illi maximam exstruaturā esse, & assatim pecuniæ præbituram, si se conueniret.

Cui ille hoc modo respondet: *Isorū quidem si quid Imperatrix exequi volueris, non tam mihi te scito, quam anima tua gratum facturam. Si me verò ad te venire volueris, debita Episcopis reuerentia conseruata, vt ego quidem ingrediar: tu autem statim de sublimi isto solio descendens reuerenter mihi obuiam procedas, & caput meo manibus subponas, benedictionem accepturā: ac deinde ego sedeam, tu verecundè adestes: cum iussero, signo dato, sessura: si ha inquam tibi conditiones placuerint, veniam ad te. Sin alio modo: non tam multa dabis, tam magna non poteris, vt nos honore Episcopis conueniente neglecto, diuinum Sacerdotij institutum violemus. Hoc Episcopi facinus fuit, audite Imperatoris de illo censuram. Ea ergò cū renunciata essent, exarsit iracundia mulier, non ferendū rata Leontij respõsum & vehementer cõmota, & multū cõquesta, multūq; muliebri*

vile & leui ingenio minitara, rem marito exponit, o
umque ad subplacium de illo sumendum instigat. In
verò (ait Suidas) ingenium Leontij animum magis lau-
dat: placatâq; ira uxorem in gynaceum ablegat. Suidas
in histor. dicit Leontius.

Idem aliquandò, Constantio inter Episcopos pre-
sidente, & Ecclesijs præscribere volente alter multo
quam plerique, quidquid ille dixisset, cum plausu &
admiratione accipiebant, rectissimè id esse dictum al-
ferentes. Hic verò tacebat. Quem cum rogaret Imper-
rator: Quid tu solus omnium taces? Miror, (inquit)
qui fiat, ut alijs curandis destinatus, alia tractes: qui cum
rei militari, & Reipub. præsis, Episcopis ea præscribis, qui
ad solos pertinent Episcopos? Imperator itaque veretur
datus, cuiusmodi edictis in posterum abstinuisse fer-
tur. Idem ibid.

Et quid sibi vult illud Christi iterumque iterum-
que repetitum, *Ita ostendite vos Sacerdotibus? & Sede-
bitis iudicantes duodecim tribus Israël?* & alia multa his
paria?

Ecclesia-
sticum tri-
bunal esse
laico sa-
liquet ex
Regg. & Impp.
probatur,
1. Præterea sublimius esse tri-
bunal Ecclesiasticum Laico. 1. *Autoratione,*
2. *Exautoratione,*
3. *Excommunicatione,* per
Pontifices.

* 1. *Autoratione,* quam qui confert, dignior videtur
eo qui accipit.

Sed iam tùm in veteri lege, Reges à Sacerdotibus
creabantur, ungebantur, non contra.

Post Clodouæum Gallorum Regem Christianum
factum, nemo deinceps ad regiam in Gallis dignita-
tem antè est prouectus, quàm per Episcopos & Archie-
piscopos factus esset.

Zacharias Pipinum est alia familia Hilderico Re-
gem Gallorum substituit.

Stephanus Pont. Max. autoritate S. Petri, Procetes
Francorum obligauit, ne alium quam ex stirpe Pipini
Regem præficerent.

Leo Tertius creat Carolum Imp. teste Eghinatto.
Graeci

Quod Re-
ges atque
Impera-
tores ab
illo auto-
rantur,

Græci Imperatores, etsi variè Imperium aut inuaderent, aut acciperent, tamen antiquitus semper Patriarchæ tantum honoris tribuerunt, vt ei de religione Catholica primò satisfacere deberent, priuquam legitimi Imperatores haberi possent.

Anastasium, Imperatorem designatum post Zenonem, Euphemius Patriarcha, quod de fide suspectum haberet, antè coronare noluit, quam Anastasius graui iuramento in scripto relato confirmasset. fidem Catholicam seruiolatam seruaturum, neque quisquam rei noua suo tempore in Ecclesiam illaturum, necnon Chalcedonensem synodum ex animi sententia tribus reliquis Nicæna, Constantinopolitana, Ephesina additurum. Vide Niceph. li. 16. c. 24. 26. Euagrium l. 3. c. 32.

Quid? Magos huius temporis Persæ honorant, & quam maximè venerantur, vt quorum consilio publica omnia & prædicationibus administrantur: seorsumque, quid quisque præmij pro re bene gesta promereatur, quidue supplicij qui fugitium fecerit, præsidendo & cognoscendo decernat: nec sane Persis vel legitimum aliquid fore, vel æquum videbitur, quod Magorum non sit sententia confirmatum, Agathias hist. lib. 2.

Druidæ apud Gallos olim non solum Sacrorum, sed vitæ quoque & mortis summam potestatem habuerunt. Vide Cæs. lib. 6. de bello Gall.

* 1. Exauratione, & (vt sic dicam) degradatio.

2. Item exauratur,

Zacharias Papa Hildericum Regem Francorum regno priuauit, vel quòd iners esset & inutilis; vel quòd tanti regni temoni gubernando minus idoneus, vnde, vt boni mores sua detrimenta, sic regnum & Religio sua pati potuissent. Itaque ei Pipinum, ex alia præcipua, Martelli scilicet filium, Caroli Imperatoris patrem suffecit.

Ob inertiã depositum docent Gelasius Papa, & habetur 15. q. 6. c. Alius item. Et Henricus Cantuariensis, & Vernerius Roulinck Westphalus, qui per breuem hist. tenet, ab origo mundi vsque ad Innocentium VIII.

Gregorius III. Ludouicum Imp. monasterio inclu-

fit, illic defseturum adulterium, quod cum quadam Iuditha perpetrarat.

Alexander IV. excommunicationem minatus, Electoribus Imp. Germanici prohibuit, ne Conradum eligerent Caesarem, quod soboles esset mali parentis Federici Imp. & quod puer esset, imperio administrando minus idoneus.

Quid? Ethnicarum etiam gentium quarundam Sacerdotes, in Laicos Magistratus summum imperium habuere.

Romanis Pontifex, Maximus dicebatur, quod maximus rerum, quae ad sacra & religiones pertinebant, iudex esset, vindexque contumaciae priuatorum, Magistratuumque.

Antiquitus Meroe (quae est ciuitas Metropolis regni Aethiopiae) potestas summa penes Sacerdotes fuit, tantaque auctoritas, ut nonnunquam, misso nuncio, mortem Regi imperarent, aliumque illi succerent. Strabo Geogr. l. 17.

Cicero nosse Augures Romanorum quomodo facit! Quid enim est maius, inquit, si de iuro Augurum felicitate) querimus, quam posse a summis imperari. Summa potestati tibus comissa tollere concilia vel instituta denotare, vel habitare rescindere? Quid grauius, quam rem susceptam dirimi, si vnus Augur aliter dixerit? Quid magnificentius, quam posse decernere, ut Magistratu se abdicent Consules? Quid religiosius, quam cum populo, cum plebe agendi ius dare, aut non dare? Quid legem, si non more rogata est, tollere? &c. Cic. 2. de Legibus.

iiij.
Atque ex-
comuni-
cantur.

* 3. Excommunicatione.

D. Ambrosius, Gratiano Imp. occiso, ad Maximum eius interfectorem, Legatus profectus est, eumque penitentiam agere reculantem, a fidelium commone semouit.

Idem Theodosium Imp. propter eadem Thessalonicae factam, ingressu Ecclesiae prohibuit. *Bres. Rom. 7. Decemb.*

Innocentius Papa Romanus Arcadium Imperatorem, quod d. Iohannem Chrysostrum de solio Episcopatus

scu Cleri tribunal, *super Gentes & Gētes constitutum*, cū Clericorum Princeps, Pontifex Max. in regalis atque imperijs sic *euollat*, & *dissipet*, sic *adificet*, & *plantet* le- rem. 1.

Quid igitur Herodiani nunc quidam in Clerum tantum audent?

Quid in clericos, adeoque monachos quidam imperium tam licenter vsurpant?

Quid ordinem diuinitus decretum adeo temerarie peruertunt?

Non timent, Deo vlciscente, sua & iura & regna- mittere, qui vsurpant aliena, & quidem sacra & diuina?

Non metuant, ne quemadmodum pennæ aquila- rum, aliarum alitum pennis mixta, ipsas deuorant: ita iura Ecclesiastica cum Laicis confusa, ipsa omnia iritent, & perdant? *Plin. l. 29. c. 6.*

III.

Quid de Constantiniana donatione sentiendum.

Sed hoc (inquis) fundamentum omne habet a do- natione Constantini.

Donatio autem Constantini aut *fabulosa* est (vt Valla, & Hurreno visum) aut adeo *inofficiosa*, & cum tanta diminutione Imperij, Successorumque detri- mento, vt fieri ab illo non debuerit, propterea que re- peritūdarum possit postulari; aut adeo *onerosa*, vt reuo- cati à posteris, propter Pontificum & donatariorum ingratitude[m] possit.

Tempora
Iem Rom.
Pontificis
potesta-
tem esse à
Christo.

Quatuor ergo }
(vt video) inquis }
1. *Originem Iurisdictionis*
2. *Falsitatem Originis*
3. *Dannum posterorum*
4. *Conditionem in donatione.*

Quæ ego, eodem ordine, iam iam impugnatū co-
* 1. *Originem Iurisdictionis*. Illam enim donum
esse Constantini nego, sed Dei & Christi, vt qui
Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, vti Mel-
chisedech ipse Rex sit & Sacerdos, & regale gerat Sa-
cerdotium, quod quia æternum habet teste Paulo, &
iuxta

iuxta illud *Tu es Sacerdos in aeternum*; poteratque, ascendente ipso aliquando in coelum, deficere, abiturus Petrum successorem, cum plenitudine totius potestatis suae (qua quia homo purus capax fuit) ab illo rursus in successores derivabilis, instituit, ne unquam deficeret; Totius (inquam) id est Sacrae & Laicae; quoniam ad Christum quoque, imò ad ipsum solum, orbis totius imperium pertinebat, ut qui esset (teste Paulo) illud semen Abraham, cui futuris temporibus hoc promittebatur, ibi; *Omniem terram, quam constitui, tibi dabo, & semini tuo post te*; essetque pacificus ille Davidis filius Salomon, *pacificans omnia, & quae in caelis, & quae in terris*; & ille amabilis Domino, in quo scilicet ipse Pater sibi complacuit; cui fuerat promissum, *& dominabitur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum*; esset quoque, *Filius Dei, & haeres per Deum mundi totius. Omnia enim dedit ei Pater in manus; & iudicium omne dedit Filio; & constituit eum heredem universorum*; item per Resurrectionem Victor, belli & vincuntium iure, Dominus omnium, quae ad victos pertinebant, unde & ait, *Data est mihi omnis, id est, absoluta potestas in Caelo & in terra*. Itaque is tandem Legatione & paribus perfectis *transiturus ex hoc mundo ad Patrem*, Petrum ac Pontifices Romanos eius successores, tantos tantaeque Iurisdictionis vnus solusque effecit, cum in ipsos ius omniae, quod habuit secundum humanam naturam, tam Regni, quam Sacerdotij, transfudit & transtulit. *Vide Thomam c. 10. libro tertio opuscul. 20. de regimine Principum.*

D. Ignatio, Episcopus imago Dei est, propter principatum; Christi verò, propter Sacerdotium. *D. Ignat. ep. 10. ad Smyrnenf.*

Ergò non à Constantino, sed à Christo ipso illa Cleri tam lata potentia & Iurisdictione, Liber autem illius vsus, à Constantino.

Ergò Constantinus Imperium quod dicitur B. Syluestro dedisse, non tam dedit, quam reddidit, aut fructu edidit eo, quod iure quidem iampridem fuerat Eccle-

lia Christi, sed fui priores Imperatores per tyrannidem ignorantemque non fuerant Redduntur tunc rum heres, Constantinus Siluestro suum, habent ab impijs & iniquis possessoribus per vim viupiam.

Virtus Principis nostri Iesu Christi (ait Angelicus Doctor) principem mundi sollicitavit, Constantinum videlicet, percutiens eum lepra, ac ipsum curans supra humanam virtutem, qua probata in domino ceteri Principes Christi, videlicet Siluestro, cui iure debebatur et cuius rationibus superius assignatis. D. Thom. c. 13. 14. & 15. eiusdem libri de regimine Principum.

Notate illud Audicores, Cui Iura Debetur Rex, notare vel hoc vnum inquam.

Non precario ergo ante fiduciam tunc B. Siluestro potestatem regni temporalem a Constantino accepit, sed recepit, quasi postliminio ad verum dominum revertentem.

Non ideo Rex temporalis aut terrenus, B. Siluestro, quod a Constantino est coronatus &c. non, sed potius ideo a Constantino huc diuinitus impetrato est coronatus, quod iam tandem Rex mundi pro Christo, a Constantino agitur fuit.

Princeps mundi, tum quoque nouo modo velut antea est foras.

Tum quoque aliquo modo Christus visus fuerit a mundi diripuit, male capta recepit.

Tum a Constantino, primitiuorum Christianorum, omnia sua ad pedes Apostolorum consecratam, facies quaedam est representata.

Tum, in vno Constantino Imperatore, & Regum omnium ac Potestatum Epitome, vltur procedebat viginti quatuor seniores, id est, omnes Reges ante sedentem in throno, & adorabant viuentem in seculum seculorum, & mittebant coronas suas ante thronum dicentes: Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam, & honorem, & vicem: quis tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creati sunt. Apocal. 4.

Tum, a Constantino Hominium recipit, Chiliby

in Vicario eius, est exhibitum, quod iam olim tres simul Reges Orientis, eidem in cunis adhuc vagienti, pronis ad terram corporibus, deuouerant, aut deberi potius professi fuerant.

Iureque Pontifices Romani responderint, Constantini donationem, quasi Iurisdictionis terrena in Ecclesiasticis originem, obijcientibus, quod Christus ipse olim ad Pilatum; *Regnum meum non est de hoc mundo, aut, non est hinc, id est, non ab homine, neq; per hominem* Constantinum, vel alium, non, non, sed a Deo & Christo originaliter. *Vide in Theatro nostro Patientia Conc. 34. p. 3. pag. 376. quadruplicem huius loci sensum.*

* 2. *Falsitatem Originis, quasi sc. commentitium aliquid sit, donatio illa Constantini.*

Tam manifestu mendaciu responsione vix dignor.

* *At* tamen, a nullo veteri alicuius classis scriptore dici id fabulosum, sed dumtaxat ab aliquot neotericis, nouatoribus, Hutteno sc. Germano, sed quo viro? Homicida, Pontificibus irato; Valla, sed cuiusmodi homine? docto quidem, sed vbiq; superstitioso, & nodos (quod aiunt) etiam in serpo quarente.

* *Deinde*; Ecclesiam nullam eius fingendi causam habuisse, qua titulo meliori, nempè donationis Christi, sciret sibi id deberi.

* *Item*; Si commentitia fuisset illa donatio; maiores, & vicinos illis temporibus, quibus eiusmodi potestas primu vsurpabatur, ac data a Constantino fingebatur, reclamassent, qui ferè initia potentia cuiuscunque soleant esse inuidiosiora.

* *Item*; Reclamatum iam olim fuisset, maximè ab ijs Imperatoribus qui palam Hæretici fuerunt, & ab ijs, qui apertissimo Marte Sanctam Petri Sedem non semel in pugnarunt.

Sed ab illis neq; quidem de hac ipsa re: Ergò.

* *Tamnum posterorum.*

Mihi sanè homines isti petindè facere videntur, ac si ab illo Cyro, eorum qua egerit cum suis illis Persis rationem exigerent: aut Alexar drum Macedonem repetundarum postularent, quèd priuatis quibusdà

obscu-

Constantini donationem non esse fictitiam.

obscurisque hominibus, ne parum regaliter munificus liberalisque haberetur, integras civitates condonaverit, in successorum præiudicium, & damnum sui illius Reipub.

Præiudicij (si quod esset) postulare iam serius, nullo vero postulato nunc superstitite.

Imperatores qui nostri de Constantini donatione con-
queri non posse;
Nàm dedit, non dedit Romanæ Ecclesiæ Constantinus aliquid, valuerit necne donatio Constantini; vsurpârint non vsurpârint aliquid ab Imperio, seu Romani Pontifices, seu alij quicumque (quemadmodum vsurpâsse Galliam Francos; Britanniam Anglos; Hispaniam Gothos, atque alias nationes, alia prima, Regumque & Populorum continua successione, in hunc vsq; diem retinuisse certum est) brevitèr quid quid eo tempore, de Romano illo Imperio factum, infectumve fuerit, ad nostri temporis Imperatores nihil illic pertinere videtur.

Et cur. Iamdudùm enim uniuersa illa, cum suo Imperio, defecit à Constantio successio, & posteritas.

Imperatores autem nostri, non Cōstantino, sed Carolo illi Magno succedunt, qui non à Constantinopolitani Imperatoribus (quorum & tunc, & diu postea supererat successio,) sed à Romano Pontifice accepit Imperium.

Quare quid illi Constantini Imperio adereuerit, decreuerit, nō magis ad nostros pertinet, quam quid olim Persico aut Macedonico.

Portuerunt fortassis de eo queri Constantini in illo Imperio successores proprios, si is sua professione notabiliter laxisset Rempubl. statumque Imperij imminuisset.

Qui quia siluerunt, & auti Imperij reliquijs adhuc ingentibus contenti vixerunt, & dimidium tantum plus toto religiosi illi Principes æstimârunt; non nati temerè & irreligiosè feri pronepotes abnepotesque (qui tamen nulli supersunt) hac de re queri possint. Alioqui Posteritas illa pessimè gemino bellum Trojanum ordiretur ab ovo, & ab ipso Adami patrimonio.

Constantini donationem fuisse sine conditione.

Multo verò peius nō successores, & qui quale qua-

le & quantum est, quod habent, habent à Pótfice, Petri & Syluestri successore.

* Denique; Præscriptionum vim nesciunt: nesciunt præscriptionum causam, publicam salutem & tranquillitatem?

* Conditionem in donatione, id est potestatem donationis reuocandæ, si donatarium abuti, aut ingratum esse contingeret &c.

O stuporem! Vbi enim isti conditionem vllam Cōstantiniana donationis legerunt, qui donationem totam negant?

Et qui donationem admittunt, vbi aut quam legunt conditionem?

Et, Quo Iudice censebitur Pontifex abutens dono, aut ingratus, cuius Sedes à nemine mortali indicatur? Ergo aut Deum Iudicem iam iam implorent, aut extremi iudicij diem expectent.

Si conditio vlla est; Cūr nemo maiorum, Iohannis quibusdam Romanis Pontificibus pessimè viuētib; alijs in nonnullos Imperatores seuerius, quàm vellent, agentibus, quasi iure conditionis in donatione positæ, Constantini donationem hæcenus irritauit, aut irritandam dixit?

Profectò, Si qua conditio donationi fuisset adfixa, iam pridem vnus aliquis, ex tot turbulentis Imperatoribus, & in sanctam Petri sedem coniuratis, donationem totam ad se reuocasset.

Deinde, Reclamat Ecclesiarum minorum consuetudo, conditionibus illis, quas somniant.

Ecclesiarum enim nullæ parciales, nulli Episcopatus, nulla monasteria dorem, agrum, censum simili conditione (opinor) accipiunt; accepisset Romana, quæ matrix & parens est omnium Ecclesiarum?

Denique; reclamat communis omnibus zelus suæ libertatis, odium seruitutis.

Si, no bene pro toto libertas venditur seruo; libertas autem venditur, & seruitus illa saltem collo induitur, patendi scilicet obseruationibus, inquisitionibus in vitam, per eos, qui cum conditione reddendi, aut ab-

usu posito, repetendi, aliquid donant, cum quidpiam ita accipitur; incredibile non est, Ecclesiam tam vili libertatem habuisse, ut donationem illam admitteret, conditione addita eiusmodi seruitutis, ut oporteret bonam aut malam vitam, merita bona, aut merita mala à Laica potestate trutinari. Quæ omnia etiam sua, didicere relinquere, studio libertatis, non fuit, viliæno potiretur, subitura seruitutem.

Vel Paulum ipsum audi, zelantem pro immunitate sua ac libertate. *Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt: Omnia mihi licent, sed ego sub nullius rei potestate.* 1. Cor. 6.

Et, Cum eiusmodi seruitute Siluester recepsisset, cuius se proprietarium non ignorabat?

Remanet ergo tribunal Ecclesiasticum, Laicò & seculari semper esse superius.

Si quod Laici tribunalis, aut gladij, ius est, inter Christianos, sub Ecclesiastico est.

In vno hoc Ecclesiæ Christi regno, ut in cæteris, multos imperitare malum est (nemo enim potest deus Dominus seruire:) itaque Rex vnicus ipse Pontifex est, & solus: Cæteri, seu Reges, seu Imperatores, vel per illum, vel sub illo sunt, quod sunt, & (ut cum schola loquar) subordinati & subacti; & si quod ius alterius id est materialis gladij (nam dicitur habet Petrus) habent ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum; vel ab illo, vel pro illo, vel sub illo (quæ sunt Christiani) habent, ut Praetores aut Baillui, à vero Domino, in partem sollicitudinis adsciti; ut à Moysè quondam septuaginta duo illi senes, ut ab Apostolis verbo Domini intentis, septem Diaconi mensis interim ministraturi, & grege cæterum aduocati.

Testantur cæremoniæ illæ, quibus Reges atque Imperatores à Pontificibus iam olim, cingulum, gladio, & cætera regalia, acceperunt.

Certè Regi Galliæ Archiepiscopus, cum eum inuigil, sceptrum tradit, & diadema regale capiti eius imponit, & denique in regalis throni possessione collat;

Cæremonia in illis imperatoribusque insignis, quid signat.

eat, disertè addens: Hec omnia tibi, tamquam vero & legitimo heredi, auctoritate Omnipotentis Dei iam nunc traduntur, per nos, qui hic adsumus Episcopos, & alios Dei famulos, meminere q̄; Sacerdotes tanto esse tibi magis honorandos & fouendos, quanto eos cernis magis sacris altaribus appropinquare.

Rex Poloniae ab Archiepiscopo Gnesnensi, etiam Regni insignia accipit, & noranter gladium sumitum ex altari. Vide Alex. Gaguin. rerum Polon. tom. 1. pag. 276. &c.

Quid? Imperator ipse Germaniae, qui Laicorum Magistratum totius orbis est summus, & cui Reges Christiani omnes singularem prerogatiuam tribuunt, etiam a Principibus Electoribus, Pontificis & Ecclesiae Aduocatus adpellatur, teste Sleidano libro primo, anno 1519. & huius rei signum, dum Aquisgranum coronatur, in Sacrarium abducitur, ibique Diaconi more vestitur, & in cathedra collocatus, post certas preces, à Colonienſi Archiepiscopo gladium accipit, annulum, & sceptrum; diadema verò à tribus simul Archiepiscopis Colonienſi, Moguntino, & Treuerenſi.

Quid vobis videtur Auditores? An non haec subaltera imperij Laici manifesta indicia?

In benedictionibus, uter maior, agensne, an patiens.

Beatius est magis dare, quam accipere, dixit Dominus Iesus. Act. 20.

D. Paulo certè videtur minor à maiore benedici.

Ad milites gregarios descendamus.

Licet sint (ait Scriptor non nullius classis) qui sibi non teneri videntur Ecclesiae, ex Sacramento solemniter non tamen est, qui Sacramento tacito vel expresso, Ecclesiae non teneatur obnoxius. Et forè idè cessat solemnitas Iuramenti, quia ad hoc omnes inuitat & coarctat necessitas Officij, & sinceritas Fidei. Vnde iam inoleuit consuetudo solennis, ut à die, qua quisque militari cingulo decoratur, Ecclesiam solemniter adeat: gladioq̄

Sacramentum militare quid indicet;

gladioq; super altare posito & oblato, quasi celebri profusione facta, seipsum obsequio altaris deuocat. & gladij id est, officij sui iugem Deo spondeat famulatum. Iohannes Salsberienlis lib. 6. Policratici c. 10

Quid receptio gladij ab altari.

Milites non scedulam, sed gladium offerunt, & quij primitias officij redimunt ab altari, unde Ecclesia in perpetuum famulentur, Idem ibid.

Si miles omnis famulus Ecclesie est, Imperator autem ipse Aduocatus, quis non videt, Ecclesiam herem esse & Dominam, nec a famulis & aduocatis suis debere iudicari, sed potius, ipsos ab illa?

D. Greg. Nazianz. audax sententia.

D. Greg. Nazianzenus) homo, cuius pax & rmit, inter Ecclesie Doctores, inoffenso pede scripta decorantur; homo diuinissimi mentis, & generosissimi pectoris: o vtinam aliquot nunc tales haberemus! Imperatorum ipsum Theodosium, sic, etiam pro cessione, adfari ausus est; Te quoque (o Imperator) imperio meo ac throno lex Christi subijcet. Imperium enim non quoque Episcopi gerimus, addo etiam presantius ac perferitius: nisi vero equum est, spiritum carni fassa aduocare, & coelestia terrenis cedere. D. Gregor. Nazianzen. orat. 17.

Vett. Episcoporum fortia facinora.

Polieuctus quidam Patriarcha Constantinopolitanus Iohannem Zimisecam ad Imperium admittere noluit, nisi prius inter cetera polliceretur, & abrogare legem, qua Nicephorus Phocas Imperat. antecessor eius lata sanxerat, ne quis Pontifex se incho designaretur. Vide Mich. Glycam p. 4. Annal.

Presecti urbis Roma Basily cuiusdam decreta lecta in Synodo quadam, cum ventum esset eo, ut statueretur de electione Pontificis, ne fieret sine sui consultatione, reclamauit Cresconius Episcopus.

Et cum ad illud, ne pradia &c. ornamenta venderentur a quoquam Pontifice, sub poena anathematis, reclamauit Maximus Episcopus adprobante Synodo. Decret. p. 1. dist. 96. §. 1.

Et postea Laurentius quidam Episcopus Mediolanensis Laicos (inquit) obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi.

Leo IX. antea Bruno nuncupatus, ex nobili Fran-
corum familia oriundus, filius Ulrici Comitis Habl-
purgensis (vnde & Austriacorum domus) etsi aucto-
ritate regalis excellentie ad Sedem beati Petri desti-
natus fuerat (vt ait Otto Phrisingensis) ausus est ta-
men usurpata illam ab Imperatoribus, & inuetera-
tam iam annis 150. a morte Iohannis Papae VIII. de-
nominandorum Summorum Pontificum licentiam
infringere, tam decreto illo magnanimo, quod con-
tra eam condidit, quam facto ipso, quo licentie illi
derogans, consilio Hugonis Abbatis Cluniacensis,
& Hildebrandi ibidem monachi Prioris (qui postea
Gregorius VII. fuit) *denominacioni de se, vt olim de a-*
lijs, per Henricum III. Imperatorem facta, renunciauit,
purpura deposuit, peregrinis habitibus assumpto, comi-
te Hildebrando, Romam venit, ibique, a Clero & Po-
pulo, in Summum Pontificem electus est. Ex orat. fune-
bris M. N. I. Boucherij hospitis & amici mei, pro Phi-
lippo II. Hisp. Rege, alijsque Scriptotibus.

Otto Phri-
sing. lib. 6.
hist. c. 33.

Vide Si-
guert.
Plat. Ge-
nebrard.
chron.

Cum Henricus V. Imperator a Paschali Papa cap-
tuo suo, per vim ac minas, in eius dimissione, priui-
legium de Inuestitura Episcoporum extorsisset, post-
modum anno ab Incarnatione Domini M. CXI. Sy-
nodo congregata, Episcoporum auctoritas tanquam
Pravilegium reprobavit. *Otto Phrising. lib. 7. histor.*
c. 14.

Gregorius VII. antea Alexandri Archidiaconus,
Hilciprandus dictus, otto schismate grauissimo, eo
quod absque consensu Regis per Electionem consti-
tutus fuerat, quum per multum temporis ad liberta-
tem Ecclesie obtinendam priuatus laborasset, iam
ad Sacerdotalem dignitatem prouectus, a cepto desi-
stere indignum ducens, tam ob hoc, quam pro Simo-
nia extirpanda, ac incontinentia Clericorum repri-
menda, plurimum desudauit. Denique Regem ipsum
ad Sydonalia responsa crebro vocauit. *Idem Ottoli. 6.*
hist. c. 34.

Ecclesiasticorum Gallie nomine, Dominus Fran-
Ecc cificus

ciscus Gueslius, imprimis ab Henrico IV. recenti creato Rege petijt, ne sua Maiesas conscientiam suam oneraret nominatione, seu designatione (vt vocant) ad Episcopatus, Abbatias, & alia beneficia, quibus turannimarum adnexa est, & alia, nota causam, ne Conscientiam suam oneraret q. d. melleam illam a regibus alienam. Hist. Septen. gall. ad annum 1598.

Hæc tam multa, a tam magnis viris tam magnificè facta dictaque, quid testantur, nisi Laicum Magistratum Clericali inferiorem esse?

Quid deinde? nisi a Laico Magistratu nec debet nec posse Clericos ad se accersi, trahi; non Herolimo more Iohannem capi, teneri, caedi &c.?

Quid? Augustus ipse Cæsar tandem Sacrorum Pontificibus subditus fuit, donec & ipse, ne cui omnino subesset, Vestalis creatus est Pontifex, & paulo post ad Deos relatus est viuus. Iohan. Salisberien. lib. 6. Policratici c. 2.

Cæsaris innumeris, quos maluit ipse mereri.

Accessit titulus Pontificalis honor. Quid lib. 3. Factorum.

Maiores Sedes, maior Sedes ab Inferiore non iudicatur, nõ, hoc vetus meum, & non retractabile sententiam & factum.

* Danique; An non Sacerdotum Euangelicum, omnium calculis, est secundum Ordinem Melchisedech?

At, cùm Melchisedech dictus sine patre, sine matre?

Præter alias causas (quas in meo Oratore Terentiæ Sanctæ Philippica I. parte tertia, pag. vgesima nona commemoro) etiam ideirco (opinor) quod nullo vteretur Superiore, nullo correctore, quam Scripto & Deo.

Ergo nec Euangelici Sacerdotes, vllum tribunal, nisi Ecclesiasticum, diuinumq; agnoscunt.

Dicimus nos Leuitæ Christiani, quisque Patri sui & Matri suæ, id est, Laicis, Nescio vos, & fratres suos, ignoro illos, in iudicio. Deut. 33. Matris enim Ecclesiam iam sumus. D. Pat.

Quid sit,
Melchise-
dechum
esse sine
Patre sine
matre.

D. Paulo profuerit olim, cum iam loris esset constrictus, adstanti sibi Centurioni, quamuis Ethnico, dicere, *Si hominem Romanum, & indemnatum, licet vobis flagellare?* eaque vox vna captiui tortores dissipauit; vti & illa alibi, *Cæsarem adpello*; nihil nunc profuit, apud Christianos, Catholicos, Fidei (vt dicunt) Defensores, dicere *Sacerdos sum, Cæsarem meum, id est, Episcopum meum, aut Papam adpello?* O tempora! ô loca barbara! *Nam qua hunc tam barbara morem permittit patria?*

Nolite ergo nolite tangere Christo; meos, fori non vestri, & in Prophetis fori facti nolite malignari ait Dominus Deus, fori cutus vtrique sumus.

Reddite, Reddite qua sunt, & qui sunt Cæsaris, Cæsari, & qua sunt, & qui sunt Dei, Deo. Matthæi vigesimo secundo.

Quorsum peccato summo ima summis misceatur?

Quorsum periculo summo domum supra domum casutam aggeretis?

Quorsum damno maximo regnum Christi, diuisionibus, periculo desolationis, obijciatis?

Quorsum si vultis, vt apud quasuis Gentes, distinctas potestates; digniorem digniori, Ecclesiasticam Laicæ preposterè seruire iubeatis?

Quorsum, Si vnicam; diuiniorem, Christianiorè, regnare non vultis?

Non scindamus inconsutilem Christi vestem, sed fortiamur de ea cuius sit.

Quorsum falcem in alienam messem neglecta vestra immittatis?

Quorsum fundum alienum, vestro interim inculto & lapidoso relicto, non solum nulla mercede, sed etiam magno malo vestro, sic colere ambiatis?

Non relinquet Dominus hominens nocere eis, & corripiet pro eis Reges. psal.

Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei. Zachar. 2.

Quorsum futores ultra crepidam, ab Apelle illo magno, & fectore hominum ad imaginem & similitudinem suam, grauiter castigandi?

Quorsum filij matris mee pugnent contra me? Cant. patris sui vino sepulti, & in tabernaculo patrum decore iacentis, inde relaturus maledictionem? Genes.

Quorsum non potius Semi & Iapheti fratrum recundia placeat, qui auersis oculis incidentes, pallio patris dedecora operuerunt, & illius carnis uiderunt? Genes.

Quorsum Constantini illius Magni non uentis mentem?

In scripturis enim narratur Constantinus Imperator dixisse. Verè, si proprijs oculis uidissem Sacerdotem Dei, aut aliquem eorum, qui monachali habitu circumamicti sunt, peccant eum; chlamydem expoliarem, & coopererem eum, ne ab aliquo uideretur. Decret. p. 1. dist. 96. §. 8.

An piget pudetue Constantinum imitari Imperatorem Imperatorum celeberrimum?

An magis placet Iohannem vinciendo, includendo, occidendo, Herodem sequi, hominem Dis hominibusque inuisum, Caesari ipsi damnatissimum?

&c.